

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ทำการศึกษาขอเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล จากแบบสอบถามตามลำดับ
ดังนี้

1. การวิเคราะห์ลักษณะทางประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับคานิยมทางสังคมสงเคราะห์
 - 2.1 วิเคราะห์เปรียบเทียบคานิยมทางสังคมสงเคราะห์ของนักศึกษา
ในระยะก่อนและหลังฝึกภาคสนาม
 - 2.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบ คานิยมทางสังคมสงเคราะห์ของ
นักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพ ในระยะก่อนและหลังปฏิบัติงาน
3. วิเคราะห์เกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง ของนักศึกษาหลังจากการที่ไ้ผ่านการฝึกภาคสนามแล้ว

การวิเคราะห์ลักษณะทางประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ศึกษาจะเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตารางเปรียบเทียบ ระหว่าง
นักศึกษาและนักสังคมสงเคราะห์ โดยวิเคราะห์ข้อมูลเหล่านี้ ได้มาจากแบบ
สอบถามชุดที่ 1 และชุดที่ 2 ของตอนที่ 1 เกี่ยวกับลักษณะทางประชากร ดังปรากฏ
ในตารางที่ 1 - 8

ตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา : แสดงอัตราส่วนร้อยละของเพศ

เพศ	นักศึกษา		นักสังคมสงเคราะห์		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	12	14.29	5	5.15	17	9.39
หญิง	72	85.71	92	94.84	164	90.61
รวม	84	100	97	100	181	100

ตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ในจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 181 คน ส่วนใหญ่เป็นหญิงซึ่งมีร้อยละ 90.61 และเป็นชายเพียงร้อยละ 9.39 เท่านั้น

ตารางที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา : แสดงอัตราส่วนร้อยละของ
กลุ่มอายุ

กลุ่มอายุ	นักศึกษา		นักสังคมสงเคราะห์		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
18 - 21 ปี	77	91.66	2	2.06	79	43.65
22 - 25 ปี	7	8.33	17	17.52	24	13.25
26 - 29 ปี	—	—	19	19.58	19	10.50
30 - 33 ปี	—	—	18	18.55	18	9.94
34 - 37 ปี	—	—	19	19.58	19	10.50
38 - 41 ปี	—	—	18	18.55	18	9.94
42 - 45 ปี	—	—	4	4.12	4	2.21
46 ปีขึ้นไป	—	—	—	—	—	—
รวม	84	100	97	100	181	100

จากตารางที่ 2 สำหรับนักศึกษา แสดงให้เห็นว่า ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 18 - 21 ปี คือ ร้อยละ 91.66 ส่วนผู้ที่อยู่ในช่วงอายุ 22 - 25 ปี มีเพียงร้อยละ 8.33

สำหรับนักสังคมสงเคราะห์ แสดงให้เห็นว่า ช่วงอายุใกล้เคียงกันมากที่สุด ช่วงอายุ 26 - 29 ปี และ 34 - 37 ปี คือร้อยละ 19.58 รองลงมาคือช่วงอายุ 30 - 33 ปีและ 38 - 41 ปี ร้อยละ 18.55 ส่วนผู้ที่มีอายุน้อยที่สุดคือช่วงอายุ 18-21 ปี ร้อยละ 2.06 รองลงมาคือ ช่วงอายุ 42 - 45 ปี ร้อยละ 4.12

เป็นที่น่าสังเกตว่า ช่วงอายุ 46 ปีขึ้นไปไม่มีเลย อาจจะเป็นเพราะคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เริ่มตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2497 ประมาณ 23 ปี เมื่อรวมกับอายุเฉลี่ยของผู้ที่จบปริญญาตรีประมาณ 23 ปีจึงไม่เกิน 46 ปี

ตารางที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา : แสดงอัตราส่วนร้อยละเพศ
และระดับชั้นของการศึกษา

ระดับชั้น	เพศ		รวม
	ชาย	หญิง	
ปีที่ 2	10 (11.90)	37 (44.04)	47 (55.94)
ปีที่ 3	2 (2.39)	22 (26.19)	24 (28.58)
ปีที่ 4	—	13 (15.48)	13 (15.48)
รวม	12 (14.29)	72 (85.71)	84 (100)

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า ในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 84 คน เป็น
นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 มากที่สุด คือ ร้อยละ 55.94 เพศชาย
ร้อยละ 11.90 เพศหญิงร้อยละ 44.04 รองลงมาคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 ร้อยละ
28.58 เป็นเพศชายร้อยละ 2.38 เพศหญิงร้อยละ 26.19 และที่น้อยที่สุดคือ
นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ร้อยละ 15.48 มีเฉพาะหญิง

จะเห็นว่า ยิ่งระดับสูงขึ้นไป จำนวนนักศึกษาลดน้อยลง ทั้งนี้เพราะ
นักศึกษาจะย้ายไปเรียนแผนกอื่นที่ตนชอบหรือถนัดมากกว่า

ตารางที่ 4 กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา : แสดงอัตราส่วนร้อยละของ
ภูมิลำเนา

ภูมิลำเนา	นักศึกษา		นักสังคมสงเคราะห์		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
กรุงเทพ	71	84.52	87	89.69	158	87.29
ต่างจังหวัด	13	15.47	10	10.31	23	12.70
รวม	84	100	97	100	181	100

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า ในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 181 คนนั้น ส่วนใหญ่เป็นผู้มีภูมิลำเนาในกรุงเทพ คือร้อยละ 87.29 และอยู่ในต่างจังหวัดเพียง ร้อยละ 12.70 จังหวัดต่างๆเหล่านี้ ได้แก่ นนทบุรี นครปฐม ราชบุรี ฉะเชิงเทรา นครราชสีมา เป็นต้น

ตารางที่ 5 กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา: แสดงอัตราส่วนร้อยละของ
พื้นฐานระดับการศึกษา ก่อนเข้าเรียนคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

พื้นฐานระดับการศึกษา	นักศึกษา		นักสังคมสงเคราะห์		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ม.ศ. 5 แผนกศิลปะ	76	90.47	58	59.79	134	74.03
ม.ศ. 5 แผนกวิทยาศาสตร์	6	7.14	—	—	6	3.31
ม.ศ. 5 แผนกทั่วไป	2	2.38	35	36.08	37	20.44
อื่นๆ	—	—	4	4.12	4	2.21
รวม	84	100	97	100	181	100

จากตารางที่ 5 แสดงว่าพื้นฐานในระดับการศึกษา ก่อนเข้าเรียน
คณะสังคมสงเคราะห์ ทั้งของนักศึกษาและนักสังคมสงเคราะห์ส่วนใหญ่ จบ ม.ศ. 5
แผนกศิลปะ คือ ร้อยละ 74.03 รองลงมาคือ ม.ศ. 5 แผนกทั่วไป ร้อยละ
20.44 เป็นที่น่าสังเกตว่า ในกลุ่มนักสังคมสงเคราะห์นั้น ไม่มีผู้จบ ม.ศ. 5
แผนกวิทยาศาสตร์เลย แต่จบม.ศ. 5 แผนกทั่วไปถึงร้อยละ 36.08 และ
พื้นฐานระดับการศึกษานอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้ว (อื่นๆ) เช่น ป.กศ. ตน
เป็นต้น

ตารางที่ 6 กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา : แสดงอัตราส่วนร้อยละตามสถานภาพสมรสของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

สถานภาพการสมรส	นักศึกษาระดับปริญญาตรี	
	จำนวน	ร้อยละ
โสด	58	59.79
แต่งงานและอยู่รวมกัน	37	38.14
แต่งงานแต่แยกกันอยู่	1	1.03
หย่า	—	—
หม้าย	1	1.03
รวม	97	100

จากตารางที่ 6 แสดงว่านักศึกษาระดับปริญญาตรีส่วนใหญ่เป็นโสด คือ ร้อยละ 59.79 รองลงมาคือ แต่งงานและอยู่รวมกันร้อยละ 38.14

ตารางที่ 7 กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา : แสดงรายไคต่อเดือน

รายไคต่อเดือนของครอบครัว	นักศึกษา		นักสังคมสงเคราะห์		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000 บาท	33	39.28	34	35.05	67	37.02
5,001 - 6,000 บาท	21	25	19	19.59	40	22.10
6,001 - 7,000 บาท	4	4.76	9	9.27	13	7.18
7,001 - 8,000 บาท	5	5.95	8	8.25	13	7.18
8,000 บาทขึ้นไป	21	25	27	27.84	48	26.52
รวม	84	100	97	100	181	100

จากตารางที่ 7 แสดงว่าในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 181 คน ส่วนใหญ่มีรายไคต่ำกว่า 5,000 บาท ก็น้อยละ 37.02 รองลงมาคือ 8,000 บาทขึ้นไปร้อยละ 26.52 ที่น้อยที่สุด ก็รายไคตั้งแต่ 6,001 - 8,000 บาท แต่ละกลุ่มร้อยละ 7.18

ตารางที่ 8 กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา: แสดงอัตราส่วนร้อยละของสาเหตุ
ที่เข้าศึกษาในคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

สาเหตุที่เข้าศึกษา	นักศึกษา		นักสังคมสงเคราะห์		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สอบการให้เรียน	2	2.38	—	—	2	1.04
เพื่อนชักชวนหรือเรียนตามเพื่อน	2	2.38	11	11.34	13	7.18
สอบเรียนอย่างอื่นไม่ได้	24	28.57	9	9.28	33	18.23
คิดว่าเรียนง่ายกว่าสาขาอื่น	1	1.19	7	7.21	8	4.42
เห็นว่าเหมาะสมกับนิสัยตน	38	45.23	36	37.11	74	40.88
ใฝ่บุญกุศลที่ใกล้ชิดผู้อื่น	1	1.19	10	10.30	11	6.08
อื่นๆไปรกระบุ	16	19.04	19	19.59	35	19.33
ไม่ตอบ	—	—	5	5.15	5	2.76
รวม	84	100	97	100	181	100

จากตารางที่ 8 แสดงว่า ในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 181 คนนั้น สาเหตุ
ที่เข้ามาศึกษาในคณะสังคมสงเคราะห์ เพราะเห็นว่าเหมาะสมกับนิสัยของตนมากที่สุด
คือ ร้อยละ 40.88 รองลงมาคือ นอกเหนือจากที่กล่าวมาข้างต้นคือ ร้อยละ 19.33
เช่น บางคนตอบว่า น่าสนใจดี มีประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ไม่มีการกดดัน
เหมือนสาขาอื่น แรงจูงใจจากสิ่งบันเทิง เช่น นวนิยาย เรื่องสั้น และบางคนตอบ
ว่าอยากทราบว่าในทฤษฎีกับการปฏิบัติเหมือนกันหรือไม่ เป็นต้น รองลงมาเป็นอันดับ
ที่ 3 คือสอบเรียนอย่างอื่นไม่ได้ร้อยละ 1.04

การวิเคราะห์เกี่ยวกับค่านิยมทางสังคมสงเคราะห์

ผู้ทำการศึกษาจะดำเนินการตามลำดับขั้น ดังนี้

1. เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นตาราง เปรียบเทียบในระยะก่อนและหลังการฝึกงาน (ปฏิบัติงาน) ทั้งของนักศึกษาและของนักสังคมสงเคราะห์ โดยใช้การย่อยละข้อมูลเหล่านี้ไ้มาจากแบบสอบถาม ชุดที่ 1 และชุดที่ 2 เกี่ยวกับค่านิยมทางสังคมสงเคราะห์ ดังปรากฏในตารางที่ 9.-26

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบค่านิยมทางสังคมสงเคราะห์ในระยะก่อนและหลังการฝึกงาน (ปฏิบัติงาน) ทั้งของนักศึกษาและของนักสังคมสงเคราะห์ โดยใช้ค่า t-test ดังปรากฏในตารางที่ 35 - 36

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบค่านิยมทางสังคมสงเคราะห์ในระยะก่อนและหลังการฝึกงาน (ปฏิบัติงาน) ทั้งของนักศึกษาและของนักสังคมสงเคราะห์ในแต่ละเรื่อง โดยใช้ค่า t - test ดังปรากฏในตารางที่ 37

ตารางที่ 9 กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา : เปรียบเทียบอัตราส่วนร้อยละในระยะก่อนและหลังฝึกงาน (ภาคปฏิบัติ)
 ในความคิดเห็นที่ว่า มนุษย์ทุกคนไม่ว่าร่ำรวย ยากจน ย่อมมีเกียรติภูมิ คุณค่า ศักดิ์ศรีในความเป็น
 มนุษย์เท่าเทียมกัน

ความคิดเห็นของ กลุ่มที่ทำการ ระยะเวลา	นักศึกษา						นักสังคมสงเคราะห์					รวม
	สำคัญ มากที่สุด	สำคัญ มาก	ปาน กลาง	ไม่สำคัญ มาก	ไม่สำคัญ มากที่สุด	รวม	สำคัญ มากที่สุด	สำคัญ มาก	ปาน กลาง	ไม่สำคัญ มาก	ไม่สำคัญ มากที่สุด	
ก่อน	57.14 (48)	19.05 (16)	21.43 (18)	2.38 (2)	— —	100 (84)	60.82 (59)	22.68 (22)	12.37 (2)	3.09 (3)	1.03 (1)	100 (97)
หลัง	77.38 (63)	15.48 (13)	7.14 (6)	— —	— —	100 (84)	73.20 (71)	20.62 (20)	4.12 (4)	2.06 (2)	— —	100 (97)

จากตารางที่ 9 จะเห็นได้ว่า ในจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 84 คน ในระยะก่อนฝึกงาน ได้ความคิดเห็นว่า มนุษย์ทุกคนไม่ว่าจะร่ำรวย ยากจน ยอมมีเกียรติภูมิ คุณค่า และศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกันว่า สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 57.14 สำคัญมาก ร้อยละ 19.05 ปานกลาง 21.43 ไม่นำคัญมาก ร้อยละ 2.38 แต่หลังจากฝึกงานแล้ว เห็นว่าสำคัญมากที่สุด ร้อยละ 77.38 สำคัญมาก ร้อยละ 15.48 ปานกลาง ร้อยละ 7.14 ที่เห็นว่าไม่สำคัญมากและไม่ สำคัญมากที่สุด ไม่มี:

สำหรับนักสังคมสงเคราะห์ จำนวนทั้งหมด 97 คน ในระยะก่อนการ ปฏิบัติงานได้ความคิดเห็นว่า สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 10.82 สำคัญมาก ร้อยละ 22.68 ไม่นำคัญมาก ร้อยละ 3.09 ไม่นำคัญมากที่สุด ร้อยละ 1.03 แต่ หลังจากปฏิบัติงานแล้ว เห็นว่าสำคัญมากที่สุด ร้อยละ 73.20 สำคัญมาก ร้อยละ 20.62 ปานกลาง ร้อยละ 4.12 ไม่นำคัญมาก ร้อยละ 2.06

จะสรุปได้ว่า ความคิดเห็นทั้งของนักศึกษาและนักสังคมสงเคราะห์ ที่ว่า มนุษย์ทุกคนไม่ว่าจะร่ำรวย ยากจน ยอมมีเกียรติภูมิ คุณค่า ศักดิ์ศรีในความเป็น มนุษย์เท่าเทียมกัน ทั้งในระยะก่อนและหลังฝึกงาน (ปฏิบัติงาน) แตกต่างกันใน ทางเพิ่มมากขึ้น

ตารางที่ 10 กลุ่มที่ทำการศึกษา : เปรียบเทียบอัตราส่วนร้อยละในระยะก่อนและหลังฝึกงาน (ปฏิบัติงาน) ในความคิดเห็น
ที่ว่า บุคคลขอมมีสิทธิที่จะตัดสินใจดำเนินชีวิตของตนเองได้ เมื่อการกระทำนั้นไม่ขัดกับสิทธิผู้อื่น

ระยะเวลา	ความคิดเห็นของ กลุ่มที่ทำการ ศึกษา	นักศึกษา					รวม	นักสังคมสงเคราะห์					รวม
		สำคัญ มากที่สุด	สำคัญ มาก	ปาน กลาง	ไม่สำคัญ มาก	ไม่สำคัญ มากที่สุด		สำคัญ มากที่สุด	สำคัญ มาก	ปาน กลาง	ไม่สำคัญ มาก	ไม่สำคัญ มากที่สุด	
ก่อน		50	33.33	14.29	2.38	—	100	61.86	26.80	7.22	4.12	—	100
		(42)	(28)	(12)	(2)	—	(84)	(60)	(26)	(7)	(4)	—	(97)
หลัง		71.43	20.24	5.95	2.38	—	100	70.10	27.84	1.03	1.03	—	100
		(60)	(17)	(5)	(2)	—	(84)	(68)	(27)	(1)	(1)	—	(97)

จากตารางที่ 10 จะเห็นได้ว่า ในจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 84 คน ในระยะก่อนฝึกงาน ให้ความคิดเห็นที่ว่า บุคคลยอมมีสิทธิที่จะตัดสินใจดำรงชีวิตของตนเองได้ เมื่อการกระทำนั้นไม่ขัดกับสิทธิของผู้อื่นว่า สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 50 สำคัญมาก 33.33 ปานกลาง ร้อยละ 14.29 ไม่สำคัญมาก ร้อยละ 2.35 แต่หลังจากฝึกงานแล้ว ความคิดเห็นของนักศึกษาที่คิดว่าสำคัญมากที่สุดเพิ่มมากขึ้น คือ ร้อยละ 71.43 สำคัญมาก ร้อยละ 20.24 ปานกลาง ร้อยละ 5.95 และไม่สำคัญมาก ร้อยละ 2.34 ที่เห็นว่าไม่สำคัญมากที่สุดไม่มี:

สำหรับนักสังคมสงเคราะห์ จำนวนทั้งหมด 97 คน ในระยะก่อนปฏิบัติงานเห็นว่าสำคัญมากที่สุด ร้อยละ 61.86 สำคัญมาก ร้อยละ 26.80 ปานกลาง ร้อยละ 7.22 ไม่สำคัญมาก ร้อยละ 4.12 แต่หลังจากได้ปฏิบัติงานแล้ว ความคิดเห็นของนักสังคมสงเคราะห์ที่คิดว่า สำคัญมากที่สุดเพิ่มขึ้นคือ ร้อยละ 70.10 สำคัญมาก ร้อยละ 27.84 ปานกลางและไม่สำคัญ ร้อยละ 1.03

จะสรุปได้ว่า ความคิดเห็นทั้งของนักศึกษา และของนักสังคมสงเคราะห์ ที่ว่าบุคคลยอมมีสิทธิที่จะตัดสินใจดำเนินชีวิตของตนเองได้ เมื่อการกระทำนั้นไม่ขัดกับสิทธิของผู้อื่นทั้งในระยะก่อน หลังฝึกงาน (ปฏิบัติงาน) แตกต่างกันในทางเพิ่มมากขึ้น

ตารางที่ 11 กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา : เปรียบเทียบอัตราส่วนร้อยละในระยะก่อนและหลังฝึกงาน (ปฏิบัติงาน)
 ในความคิดเห็นที่ว่า มนุษย์ทุกคนต้องการให้ตนเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น

ความคิดเห็นของ กลุ่มที่ทำการ ระยะ เวลา	นักศึกษา					รวม	นักสังคมสงเคราะห์					รวม
	สำคัญ มากที่สุด	สำคัญ มาก	ปาน กลาง	ไม่สำคัญ มาก	ไม่สำคัญ มากที่สุด		สำคัญ มากที่สุด	สำคัญ มาก	ปาน กลาง	ไม่สำคัญ มาก	ไม่สำคัญ มากที่สุด	
	ก่อน	50 (42)	33.33 (28)	15.48 (13)	1.19 (1)		— —	100 (84)	53.61 (52)	30.93 (30)	14.43 (14)	
หลัง	75 (63)	21.43 (18)	3.57 (3)	— —	— —	100 (84)	69.07 (67)	24.74 (24)	6.19 (6)	— —	— —	100 (97)

จากตารางที่ 11 จะเห็นได้ว่า ในจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 84 คน ในระยะก่อนฝึกงาน ให้ความคิดเห็นว่า มนุษย์ทุกคนต้องการให้ตนเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่นว่าสำคัญมากที่สุด ร้อยละ 50 สำคัญมาก ร้อยละ 33.33 ปานกลาง ร้อยละ 15.48 ไม่สำคัญมาก ร้อยละ 1.19 แต่หลังจากฝึกงานแล้ว เห็นว่า สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 75 สำคัญมาก ร้อยละ 21.43 ปานกลาง ร้อยละ 3.57 ไม่สำคัญมาก และไม่สำคัญมากที่สุดไม่มี

สำหรับนักสังคมสงเคราะห์ จำนวนทั้งหมด 97 คน ในระยะก่อนปฏิบัติงาน ให้ความคิดเห็นว่า สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 53.61 สำคัญมาก ร้อยละ 30.93 ปานกลาง ร้อยละ 14.43 ไม่สำคัญมาก ร้อยละ 1.03 แต่หลังจากปฏิบัติงานแล้ว เห็นว่า สำคัญมากที่สุด 69.07 สำคัญมาก ร้อยละ 24.74 ปานกลาง ร้อยละ 6.19 ที่เห็นว่าไม่สำคัญมากและไม่สำคัญมากที่สุด ไม่มี

จะสรุปได้ว่า ความคิดเห็นทั้งของนักศึกษา และนักสังคมสงเคราะห์ที่ว่า มนุษย์ทุกคนต้องการให้ตนเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น ทั้งในระยะก่อนและหลังฝึกงาน (ปฏิบัติงาน) แตกต่างกันในทางเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 12 กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา : เปรียบเทียบอัตราส่วนร้อยละในระยะก่อนและหลังฝึกงาน (ปฏิบัติงาน)
 ในความคิดเห็นที่ว่า สังคมมีหน้าที่ผูกพันที่จะอำนวยความสะดวก ให้แก่สมาชิกของสังคม

ระยะเวลา	ความคิดเห็นของ กลุ่มที่ทำการ ศึกษา		นักศึกษา					รวม	นักสังคมสงเคราะห์					รวม
			สำคัญ มากที่สุด	สำคัญ มาก	ปาน กลาง	ไม่สำคัญ มาก	ไม่สำคัญ มากที่สุด		สำคัญ มากที่สุด	สำคัญ มาก	ปาน กลาง	ไม่สำคัญ มาก	ไม่สำคัญ มากที่สุด	
ก่อน	34.52 (29)	29.76 (25)	26.19 (22)	8.38 (7)	1.19 (1)	100 (84)	27.08 (26)	36.45 (35)	32.29 (31)	3.12 (3)	1.04 (1)	100 (96)		
หลัง	59.52 (50)	21.43 (18)	19.05 (16)	-	-	100 (84)	36.45 (35)	40.62 (39)	20.83 (20)	1.04 (1)	1.04 (1)	100 (96)		

* ไม่ตอบ 1 คน

จากตารางที่ 12 จะเห็นได้ว่า ในจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 84 คน ในระยะก่อนฝึกงานให้ความคิดเห็นที่ว่า สังคมมีหน้าที่ผูกพันที่จะอำนวยความสะดวกให้แก่สมาชิกของสังคม ว่าสำคัญมากที่สุด ร้อยละ 34.52 สำคัญมาก ร้อยละ 29.76 ปานกลาง ร้อยละ 26.19 ไม่สำคัญมาก ร้อยละ 8.33 ไม่สำคัญที่สุด ร้อยละ 1.19 แต่หลังจากฝึกงานแล้วความคิดเห็นของนักศึกษาที่ว่า สำคัญมากที่สุดเพิ่มมากขึ้นเป็นร้อยละ 59.52 สำคัญมาก ร้อยละ 21.43 ปานกลาง ร้อยละ 19.05 ที่เห็นว่าไม่สำคัญมากและไม่สำคัญมากที่สุด ไม่มี

สำหรับนักสังคมสงเคราะห์ ที่ตอบคำถามในข้อนี้ 96 คน ในระยะก่อนปฏิบัติงาน เห็นว่าสำคัญมากที่สุด ร้อยละ 27.08 สำคัญมาก ร้อยละ 36.45 ปานกลาง ร้อยละ 32.29 ไม่สำคัญมาก ร้อยละ 3.12 ไม่สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 1.04 แต่หลังจากปฏิบัติงานแล้วความคิดเห็นที่นักสังคมสงเคราะห์คิดว่า สำคัญมากที่สุดเพิ่มเป็น ร้อยละ 36.45 สำคัญมาก ร้อยละ 40.62 ปานกลาง ร้อยละ 20.83 ไม่สำคัญมากและไม่สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 1.04

จะสรุปได้ว่า ความคิดเห็นทั้งของนักศึกษา และนักสังคมสงเคราะห์ที่ว่า สังคมมีหน้าที่ผูกพันที่จะอำนวยความสะดวกให้แก่ สมาชิกของสังคม ทั้งในระยะก่อนหลังฝึกงาน (ปฏิบัติงาน) แตกต่างกันในทางเพิ่มมากขึ้น

ตารางที่ 13 กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา : เปรียบเทียบอัตราส่วนร้อยละในระยะก่อนและหลังฝึกงาน (ปฏิบัติงาน)
 ในความคิดเห็นที่ว่า มนุษย์ควรให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และต้องให้เขารู้จักช่วยตนเอง

ระยะเวลา	ความถี่เห็นของ กลุ่มที่ทำการศึกษา	นักศึกษา					รวม	นักสังคมสงเคราะห์					รวม
		สำคัญ มากที่สุด	สำคัญ มาก	ปาน กลาง	ไม่สำคัญ มาก	ไม่สำคัญ มากที่สุด		สำคัญ มากที่สุด	สำคัญ มาก	ปาน กลาง	ไม่สำคัญ มาก	ไม่สำคัญ มากที่สุด	
ก่อน		40.47 (34)	34.52 (29)	19.04 (16)	5.95 (5)	— —	100 (84)	46.39 (45)	31.96 (31)	19.59 (19)	2.06 (2)	— —	100 (97)
หลัง		71.43 (60)	21.43 (18)	3.57 (3)	3.57 (3)	— —	100 (84)	67.01 (65)	27.84 (27)	4.12 (4)	1.03 (1)	— —	100 (97)

จากตารางที่ 13 จะเห็นได้ว่า ในจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 84 คน
 ในระยะก่อนฝึกงาน ให้ความสำคัญเห็นว่าความนุษย์ควรให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันและ
 ต้องให้เขารู้จักช่วยตนเองว่า สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 40.47 สำคัญมาก ร้อยละ
 34.52 ปานกลาง ร้อยละ 19.04 ไม่สำคัญมาก ร้อยละ 5.59 แต่หลังจากฝึกงาน
 แล้วเห็นว่า สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 71.43 สำคัญมาก ร้อยละ 21.43 ปานกลาง
 ร้อยละ 3.57 ไม่สำคัญมาก ร้อยละ 3.57 ไม่สำคัญมากที่สุดไม่มี

สำหรับนักสังคมสงเคราะห์ จำนวนทั้งหมด 97 คน ในระยะก่อน
 ปฏิบัติงานเห็นว่าสำคัญมากที่สุด ร้อยละ 46.39 สำคัญมาก ร้อยละ 31.96
 ปานกลาง ร้อยละ 19.59 ไม่สำคัญมาก ร้อยละ 2.06 แต่หลังจากปฏิบัติงานแล้ว
 ให้ความสำคัญที่คิดว่าสำคัญมากที่สุด เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 67.01 สำคัญมาก ร้อยละ
 27.84 ปานกลาง ร้อยละ 4.12 ไม่สำคัญมาก ร้อยละ 1.03

จะเห็นได้ว่า ให้ความสำคัญเห็นทั้งของนักศึกษา และนักสังคมสงเคราะห์ที่ว่า
 มนุษย์ควรให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และต้องให้เขารู้จักช่วยตนเองทั้งในระยะก่อน
 หลังฝึกงาน (ปฏิบัติงาน) แตกต่างกันในทางเพิ่มมากขึ้น

ตารางที่ 14 กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา : เปรียบเทียบอัตราส่วนร้อยละในระยะก่อนและหลังฝึกงาน (ปฏิบัติงาน)
 ในความคิดเห็นที่ว่า สังคมจะมีการเปลี่ยนแปลงด้วยดีก็ต่อเมื่อบุคคลผู้เป็นสมาชิกของสังคมรวมใจกัน
 อย่างเต็มที่

ระยะเวลา	นักศึกษา					รวม	นักสังคมสงเคราะห์					รวม
	สำคัญ	สำคัญ	ปาน	ไม่สำคัญ	ไม่สำคัญ		สำคัญ	สำคัญ	ปาน	ไม่สำคัญ	ไม่สำคัญ	
	มากที่สุด	มาก	กลาง	มาก	มากที่สุด		มากที่สุด	มาก	กลาง	มาก	มากที่สุด	
ก่อน	52.38 (44)	19.05 (16)	20.24 (17)	8.33 (7)	— —	100 (84)	49.48 (48)	32.99 (32)	14.43 (14)	3.09 (3)	— —	100 (97)
หลัง	69.05 (58)	26.19 (22)	4.76 (4)	— —	— —	100 (84)	67.01 (65)	26.80 (26)	4.12 (4)	2.06 (2)	— —	100 (97)

จากตารางที่ 14 จะเห็นได้ว่า จำนวนนักศึกษาทั้งหมด 84 คน ในระยะก่อนฝึกงาน ให้ความคิดเห็นที่ว่า สังคมจะมีการเปลี่ยนแปลงควยก็ถือเมื่อ บุคคลผู้เป็นสมาชิกของสังคมรวมใจกันอย่างเต็มที่ว่า สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 52.38 สำคัญมาก ร้อยละ 19.5 ปานกลาง ร้อยละ 20.14 ไม่นำคัญมาก ร้อยละ 8.33 แต่หลังจากฝึกงานแล้วความคิดเห็นที่ว่า สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 69.05 สำคัญมาก ร้อยละ 26.19 ปานกลาง ร้อยละ 4.76 ไม่นำคัญมากและไม่นำคัญมากที่สุดไม่มี

สำหรับนักสังคมสงเคราะห์ จำนวนทั้งหมด 97 คน ในระยะก่อน ปฏิบัติงานเห็นว่าสำคัญมากที่สุด ร้อยละ 49.48 สำคัญมาก ร้อยละ 32.99 ปานกลาง ร้อยละ 14.43 ไม่นำคัญมาก ร้อยละ 3.09 แต่หลังจากปฏิบัติงาน แล้วเห็นว่าสำคัญมากที่สุดเพิ่มมากขึ้นเป็นร้อยละ 67.01 สำคัญมาก ร้อยละ 26.80 ปานกลาง ร้อยละ 4.12 ไม่นำคัญมาก ร้อยละ 2.06 ไม่นำคัญมากที่สุดไม่มี

จะสรุปได้ว่า ความคิดเห็นทั้งของนักศึกษา และนักสังคมสงเคราะห์ ที่ว่า สังคมจะมีการเปลี่ยนแปลงควยก็ถือเมื่อ บุคคลผู้เป็นสมาชิกของสังคมรวมใจ กันอย่างเต็มที่ทั้งในระยะก่อน หลังฝึกงาน (ปฏิบัติงาน) แตกต่างกันในทางเพิ่ม มากขึ้น

ตารางที่ 15 กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา : เปรียบเทียบอัตราส่วนร้อยละในระยะก่อน หลังฝึกงาน (ปฏิบัติงาน)
 ในความคิดเห็นที่ว่า บริการทางสังคมช่วยเพิ่มพูนการกระทำหน้าที่ในสังคมของบุคคล

ความถี่เห็นของ กลุ่มที่ทำการ ศึกษา	นักศึกษา					รวม	นักสังคมสงเคราะห์					รวม	
	สำคัญ	สำคัญ	ปาน	ไม่สำคัญ	ไม่สำคัญ		สำคัญ	สำคัญ	ปาน	ไม่สำคัญ	ไม่สำคัญ		
	มากที่สุด	มาก	กลาง	มาก	มากที่สุด		มากที่สุด	มาก	กลาง	มาก	มากที่สุด		
ระยะ เวลา													
ก่อน	9.52 (8)	34.53 (29)	36.90 (31)	16.67 (14)	2.38 (2)	100 (84)	18.56 (18)	48.45 (47)	27.84 (27)	5.15 (5)	- (-)	100 (97)	
หลัง	33.33 (28)	41.67 (35)	20.24 (17)	2.38 (2)	2.38 (2)	100 (84)	37.11 (36)	40.21 (39)	18.56 (18)	3.09 (3)	1.03 (1)	100 (97)	

จากตารางที่ 15 จะเห็นได้ว่า ในจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 84 คน
 ในระยะก่อนฝึกงานให้ความคิดเห็นที่ว่า บริการทางสังคมยอมรับเพิ่มพูนการ
 กระทำหน้าที่ในสังคมของบุคคลว่า สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 9.52 สำคัญมาก
 ร้อยละ 34.53 ปานกลาง ร้อยละ 36.90 ไม่สำคัญมาก ร้อยละ 16.67
 ไม่สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 2.28 แต่หลังจากฝึกงานแล้วเห็นว่า สำคัญมากที่สุด
 ร้อยละ 33.33 สำคัญมาก ร้อยละ 41.67 ปานกลาง ร้อยละ 20.24 ไม่สำคัญ
 มาก ร้อยละ 2.38 ไม่สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 2.38

สำหรับนักสังคมสงเคราะห์จำนวนทั้งหมด 97 คน ในระยะก่อนปฏิบัติงาน
 ให้ความคิดเห็นเห็นว่า สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 18.56 สำคัญมาก ร้อยละ 48.45
 ปานกลาง ร้อยละ 27.84 ไม่สำคัญมาก ร้อยละ 5.15 แต่หลังจากปฏิบัติงาน
 แล้วเห็นว่า สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 37.11 สำคัญมาก ร้อยละ 40.21 ปานกลาง
 ร้อยละ 18.56 ไม่สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 1.03 ความคิดเห็นในเรื่องนี้ทั้ง
 นักศึกษาและนักสังคมสงเคราะห์ส่วนใหญ่เห็นว่าสำคัญมากไม่ถึงกับสำคัญมากที่สุด

จะสรุปได้ว่า ความคิดเห็นทั้งของนักศึกษาและนักสังคมสงเคราะห์ที่ว่า
 บริการทางสังคมช่วยเพิ่มพูนการกระทำหน้าที่ในสังคมของบุคคล ทั้งในระยะก่อน
 หลังฝึกงาน (ปฏิบัติงาน) แตกต่างกันในทางเพิ่มมากขึ้น

ตารางที่ 16 กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา : เปรียบเทียบอัตราส่วนร้อยละในระยะก่อนและหลังฝึกงาน (ปฏิบัติงาน)
 ในความคิดเห็นว่า ความพอใจในชีวิตขึ้นอยู่กับภาระที่กระทำหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่

ระยะเวลา	ความคิดเห็นของ กลุ่มที่ทำการ ศึกษา	นักศึกษา					รวม	นักสังคมสงเคราะห์					รวม
		สำคัญ มากที่สุด	สำคัญ มาก	ปาน กลาง	ไม่สำคัญ มาก	ไม่สำคัญ มากที่สุด		สำคัญ มากที่สุด	สำคัญ มาก	ปาน กลาง	ไม่สำคัญ มาก	ไม่สำคัญ มากที่สุด	
		ก่อน	17.86 (15)	39.20 (33)	29.76 (25)	10.71 (9)		2.38 (2)	100 (84)	32.99 (32)	35.05 (34)	28.87 (28)	
หลัง	38.10 (32)	40.48 (34)	17.85 (15)	3.57 (3)	— —	100 (84)	43.30 (42)	38.14 (37)	15.46 (15)	2.06 (2)	1.03 (1)	100 (97)	

จากตารางที่ 16 จะเห็นได้ว่า ในจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 84 คน ในระยะก่อนฝึกงานให้ความคิดเห็นว่า ความพอใจในชีวิตขึ้นอยู่กับรายได้ทำหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่ว่า สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 17.86 สำคัญมาก ร้อยละ 39.20 ปานกลาง ร้อยละ 29.76 ไม่สำคัญมาก ร้อยละ 10.71 ไม่สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 2.38 แต่หลังจากฝึกงานไปแล้วเห็นว่า สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 38.10 สำคัญมาก ร้อยละ 40.48 ปานกลาง ร้อยละ 15 ไม่สำคัญมาก ร้อยละ 3.57

สำหรับนักสังคมสงเคราะห์ จำนวนทั้งหมด 97 คน ในระยะก่อนปฏิบัติงาน เห็นว่าสำคัญมากที่สุด ร้อยละ 32.99 สำคัญมาก ร้อยละ 35.05 ปานกลาง ร้อยละ 28.87 ไม่สำคัญมาก ร้อยละ 2.06 ไม่สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 1.03 แต่หลังจากปฏิบัติงานแล้วมีความเห็นว่า สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 43.30 สำคัญมาก ร้อยละ 38.14 ปานกลาง ร้อยละ 15.46 ไม่สำคัญมาก ร้อยละ 2.06 ไม่สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 1.03

จะสรุปได้ว่า ความคิดเห็นทั้งของนักศึกษา และนักสังคมสงเคราะห์ที่ว่า ความพอใจในชีวิตขึ้นอยู่กับรายได้ทำหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่ ทั้งในระยะก่อน หลัง ฝึกงาน (ปฏิบัติงาน) แตกต่างกันในทางเพิ่มมากขึ้น

ตารางที่ 17 กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา : เปรียบเทียบอัตราส่วนร้อยละในระยะก่อนและหลังฝึกงาน (ปฏิบัติงาน)
 ในความคิดเห็นที่ว่า มนุษย์ยอมรับนักถึงความสามารถของตนเองและต้องการช่วยตนเอง

ระยะเวลา	ความถูกต้องเห็นของ กลุ่มที่ทำการ ศึกษา	นักศึกษา					รวม	นักสังคมสงเคราะห์					รวม
		สำคัญ มากที่สุด	สำคัญ มาก	ปาน กลาง	ไม่สำคัญ มาก	ไม่สำคัญ มากที่สุด		สำคัญ มากที่สุด	สำคัญ มาก	ปาน กลาง	ไม่สำคัญ มาก	ไม่สำคัญ มากที่สุด	
		ก่อน	26.19 (22)	33.33 (28)	21.43 (18)	15.48 (13)		3.57 (3)	100 (84)	35.05 (34)	28.87 (28)	32.99 (32)	
หลัง	39.29 (33)	46.43 (39)	11.90 (10)	1.19 (1)	1.19 (1)	100 (84)	45.36 (44)	26.80 (26)	23.71 (23)	4.12 (4)	- -	100 (97)	

จากตารางที่ 17 จะเห็นได้ว่า ในจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 84 คน ในระยะก่อนฝึกงาน ให้ความสำคัญเห็นว่า มนุษย์ยอมรับถึงความสามารถของตนเองและต้องการช่วยตนเองว่า สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 26.19 สำคัญมาก ร้อยละ 33.33 ปานกลาง ร้อยละ 21.43 ไม่สำคัญมาก ร้อยละ 15.48 ไม่สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 3.57 แต่ในระยะหลังจากฝึกงานแล้ว เห็นว่าสำคัญมากที่สุด ร้อยละ 39.29 สำคัญมาก ร้อยละ 46.43 ปานกลาง ร้อยละ 11.90 ไม่สำคัญมากที่สุดและไม่สำคัญมาก ร้อยละ 1.19

สำหรับนักสังคมสงเคราะห์ ในจำนวนทั้งหมด 97 คน ในระยะก่อนปฏิบัติงานให้ความสำคัญเห็นว่า สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 35.05 สำคัญมาก ร้อยละ 28.87 ปานกลาง ร้อยละ 32.99 ไม่สำคัญมาก ร้อยละ 2.06 ไม่สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 1.03 แต่หลังจากฝึกงานแล้วเห็นว่า สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 45.36 สำคัญมาก ร้อยละ 26.80 ปานกลาง ร้อยละ 23.71 ไม่สำคัญมาก ร้อยละ 4.12

จะสรุปได้ว่า ความคิดเห็นทั้งของนักศึกษา และนักสังคมสงเคราะห์ ที่ว่ามนุษย์ยอมรับถึงความสามารถของตนเองและต้องการช่วยตนเอง ทั้งในระยะก่อนและหลังฝึกงาน (ปฏิบัติงาน) แตกต่างกันในทางเพิ่มมากขึ้น

ตารางที่ 18 กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา เปรียบเทียบอัตราส่วนร้อยละในระยะก่อนและหลังฝึกงาน (ปฏิบัติงาน) ในความถี่เห็นว่า ความเจริญก้าวหน้าและพัฒนาการของบุคคลและสังคมเกี่ยวข้องกับควมมั่นคงของบุคคลและสังคม

ความถี่เห็น ของกลุ่มที่ ทำการ ระยะ เวลา	นักศึกษา					รวม	นักสังคมสงเคราะห์					รวม
	สำคัญ มากที่สุด	สำคัญ มาก	ปาน กลาง	ไม่สำคัญ มาก	ไม่สำคัญ มากที่สุด		สำคัญ มากที่สุด	สำคัญ มาก	ปาน กลาง	ไม่สำคัญ มาก	ไม่สำคัญ มากที่สุด	
	ก่อน	27.38 (23)	26.19 (22)	35.71 (30)	10.71 (9)	— —	100 (84)	28.87 (28)	43.30 (42)	23.71 (23)	4.12 (4)	— —
หลัง	47.62 (40)	34.52 (29)	13.10 (11)	4.76 (4)	— —	100 (84)	45.36 (44)	38.14 (37)	14.43 (14)	2.06 (2)	— —	100 (97)

จากตารางที่ 18 จะเห็นได้ว่า ในจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 84 คน ในระยะก่อนฝึกงานให้ความคิดเห็นที่ว่า ความเจริญก้าวหน้าและพัฒนาการของบุคคล และสังคมย่อมเกี่ยวข้องกับความมั่นคงของบุคคลและสังคมว่า สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 27.38 สำคัญมาก ร้อยละ 26.19 ปานกลาง ร้อยละ 35.71 ไม่นำคัญมาก ร้อยละ 10.71 แต่หลังจากฝึกงานแล้วเห็นว่า สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 47.62 สำคัญมาก ร้อยละ 34.52 ปานกลาง ร้อยละ 13.10 ไม่นำคัญมาก ร้อยละ 4.76

สำหรับนักสังคมสงเคราะห์ จำนวน 97 คน ในระยะก่อนปฏิบัติงาน เห็นว่า สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 28.87 สำคัญมาก ร้อยละ 43.30 ปานกลาง ร้อยละ 23.71 ไม่นำคัญมาก ร้อยละ 4.12 แต่หลังจากฝึกงานแล้วเห็นว่า สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 45.36 สำคัญมาก ร้อยละ 38.14 ปานกลาง ร้อยละ 14.43 ไม่นำคัญมาก ร้อยละ 2.06

จะสรุปได้ว่า ความคิดเห็นทั้งของนักศึกษา และนักสังคมสงเคราะห์ที่ว่า ความเจริญก้าวหน้าและพัฒนาการของบุคคลและสังคม ย่อมเกี่ยวข้องกับความมั่นคงของบุคคลและสังคมทั้งในระยะก่อนฝึกงาน หลังฝึกงาน (ปฏิบัติงาน) แตกต่างกันในทางเพิ่มมากขึ้น

ตารางที่ 19 กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา : เปรียบเทียบอัตราส่วนร้อยละในระยะก่อนและ หลังฝึกงาน (ปฏิบัติงาน) ในความคิดเห็นที่ว่า มนุษย์ยอมมีความเร่งการพื้นฐานและต้องการตอบสนองอย่างพึงพอใจ

ระยะเวลา	ความคิดเห็นของ กลุ่มที่ทำการศึกษา		นักศึกษา					นักสังคมสงเคราะห์					รวม
			สำคัญ	สำคัญ	ปาน	ไม่สำคัญ	ไม่สำคัญ	สำคัญ	สำคัญ	ปาน	ไม่สำคัญ	ไม่สำคัญ	
			มากที่สุด	มาก	กลาง	มาก	มากที่สุด	มากที่สุด	มาก	กลาง	มาก	มากที่สุด	
ก่อน	53.57 (45)	29.76 (25)	11.90 (10)	3.57 (3)	1.19 (1)	100 (84)	27.84 (27)	45.36 (44)	24.74 (24)	2.06 (2)	- -	100 (97)	
หลัง	70.24 (59)	27.38 (23)	2.38 (2)	- -	- -	100 (84)	40.21 (39)	47.42 (46)	10.31 (10)	2.06 (2)	- -	100 (97)	

จากตารางที่ 19 จะเห็นได้ว่า ในจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 84 คน ในระยะก่อนฝึกงาน ให้ความสำคัญเห็นว่า มนุษยธรรมมีความต้องการพื้นฐานและต้องการตอบสนองอย่างเพียงพอ สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 53.57 สำคัญมาก ร้อยละ 29.76 ปานกลาง ร้อยละ 11.90 ไม่นำคัญมาก ร้อยละ 3.57 ไม่นำคัญมากที่สุด ร้อยละ 1.19 แต่หลังจากผ่านการฝึกงานแล้วเห็นว่า สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 70.24 สำคัญมาก ร้อยละ 27.38 ปานกลาง ร้อยละ 2.38

สำหรับนักสังคมสงเคราะห์ จำนวนทั้งหมด 97 คน ในระยะก่อนปฏิบัติงานเห็นว่า สำคัญที่สุด ร้อยละ 27.84 สำคัญมาก ร้อยละ 45.36 ปานกลาง ร้อยละ 24.74 ไม่นำคัญมาก ร้อยละ 2.06 แต่หลังจากปฏิบัติงานแล้วเห็นว่า สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 40.21 สำคัญมาก ร้อยละ 47.42 ปานกลาง ร้อยละ 10.31 และไม่นำคัญมาก ร้อยละ 2.06 สำหรับความคิดเห็นในเรื่องนี้ของนักสังคมสงเคราะห์นั้น ส่วนใหญ่เห็นว่า สำคัญมาก ไม่นำถึงกับ สำคัญมากที่สุด

จะสรุปได้ว่า ความคิดเห็นทั้งของนักศึกษา และของนักสังคมสงเคราะห์ที่ว่า มนุษยธรรมมีความต้องการพื้นฐานและต้องการตอบสนองอย่างเพียงพอ ทั้งในระยะก่อนและหลังฝึกงาน (ปฏิบัติงาน) แตกต่างกันในทางเพิ่มมากขึ้น

ตารางที่ 20 กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา : เปรียบเทียบอัตราส่วนร้อยละในระยะก่อนและหลังฝึกงาน (ปฏิบัติงาน)
 ในความคิดเห็นที่ว่า มนุษย์ยอมมีสิทธิที่จะแสวงหาวิธีการที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาของตนเอง

ระยะเวลา	ความถี่เห็นของ กลุ่มที่ทำการ ศึกษา	นักศึกษา					รวม	นักสังคมสงเคราะห์					รวม
		สำคัญ	สำคัญ	ปาน	ไม่สำคัญ	ไม่สำคัญ		สำคัญ	สำคัญ	ปาน	ไม่สำคัญ	ไม่สำคัญ	
		มากที่สุด	มาก	กลาง	มาก	มากที่สุด		มากที่สุด	มาก	กลาง	มาก	มากที่สุด	
		สุด				สุด		สุด				สุด	
ก่อน		27.38 (23)	33.33 (28)	20.24 (17)	17.86 (15)	1.19 (1)	100 (84)	45.83 (44)	34.37 (33)	17.70 (17)	2.08 (2)	- -	100 (96)*
หลัง		45.24 (38)	39.29 (33)	11.90 (10)	1.19 (1)	2.38 (2)	100 (84)	59.79 (58)	29.99 (29)	6.19 (6)	3.09 (3)	- -	100 (96)*

*
 ไม่ตอบ 1 คน

จากตารางที่ 20 จะเห็นได้ว่า ในจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 84 คน
 ในระยะก่อนฝึกงานให้ความคิดเห็นที่ว่า มนุษย์ยอมมีสิทธิที่จะแสวงหาวิธีการที่เหมาะสม
 ในการแก้ปัญหาของตนเองว่า สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 27.38 สำคัญมาก
 ร้อยละ 33.33 ปานกลาง ร้อยละ 20.24 ไม่สำคัญมาก ร้อยละ 17.86
 ไม่สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 1.19 แต่หลังจากฝึกงานแล้วเห็นว่า สำคัญมากที่สุด
 ร้อยละ 45.24 สำคัญมาก ร้อยละ 39.29 ปานกลาง ร้อยละ 11.90
 ไม่สำคัญมาก ร้อยละ 1.19 ไม่สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 2.39

สำหรับนักสังคมสงเคราะห์ ที่ออกแบบสอบถาม 96 คน ในระยะก่อน
 ปฏิบัติงานให้ความเห็นว่า สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 45.83 สำคัญมาก ร้อยละ 34.37
 ปานกลาง ร้อยละ 17.70 ไม่สำคัญมาก ร้อยละ 2.08 แต่หลังจากปฏิบัติงาน
 แล้วเห็นว่า สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 59.75 สำคัญมาก ร้อยละ 29.99
 ปานกลาง ร้อยละ 6.19 ไม่สำคัญมาก ร้อยละ 3.09

จะสรุปได้ว่า ความคิดเห็นของนักศึกษา และนักสังคมสงเคราะห์ที่ว่า
 มนุษย์ยอมมีสิทธิที่จะแสวงหาวิธีการที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาของตนเอง ทั้งใน
 ระยะก่อนและหลังฝึกงาน (ปฏิบัติงาน) แตกต่างกันในทางเพิ่มมากขึ้น

ตารางที่ 21 กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา : เปรียบเทียบอัตราส่วนร้อยละในระยะก่อนและหลังฝึกงาน (ปฏิบัติงาน)
 ในความคิดเห็นที่ว่า ครอบครัวยังเป็นหน่วยสังคมเบื้องต้น ที่สำคัญยิ่งของมนุษย์

ระยะเวลา	ความคิดเห็นของ กลุ่มที่ทำการ ศึกษา	นักศึกษา					รวม	นักสังคมสงเคราะห์					รวม
		สำคัญ มากที่สุด	สำคัญ มาก	ปาน กลาง	ไม่สำคัญ มาก	ไม่สำคัญ มากที่สุด		สำคัญ มากที่สุด	สำคัญ มาก	ปาน กลาง	ไม่สำคัญ มาก	ไม่สำคัญ มากที่สุด	
		ก่อน	64.28 (54)	17.86 (15)	17.86 (15)	-		-	100 (84)	71.13 (69)	19.59 (19)	9.28 (9)	
หลัง	79.76 (67)	17.86 (15)	2.38 (2)	-	-	100 (84)	84.54 (82)	12.37 (12)	3.09 (3)	-	-	100 (97)	

จากตารางที่ 21 จะเห็นได้ว่า ในจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 84 คน ในระยะก่อนฝึกงาน ให้ความคิดเห็นที่ว่าครอบครัวเป็นหน่วยสังคมเบื้องต้นที่สำคัญยิ่งของมนุษย์ว่า สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 64.28 สำคัญมาก ร้อยละ 17.86 ปานกลาง ร้อยละ 17.86 แผลหลังฝึกงานแล้วเห็นว่า สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 79.76 สำคัญมาก ร้อยละ 17.86 ปานกลาง ร้อยละ 2.38 ไม่น่าสำคัญมาก และไม่น่าสำคัญมากที่สุดทั้งในระยะก่อนและหลังฝึกงานไม่มีผู้ใดเลือกตอบ

สำหรับนักสังคมสงเคราะห์ จำนวนทั้งหมด 97 คน ในระยะก่อนปฏิบัติงานเห็นว่า สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 71.13 สำคัญมาก ร้อยละ 19.59 ปานกลาง ร้อยละ 9.28 แผลหลังปฏิบัติงานแล้วเห็นว่า สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 84.54 สำคัญมาก ร้อยละ 12.37 ปานกลาง ร้อยละ 3.09 ไม่น่าสำคัญมาก และไม่น่าสำคัญมากที่สุด ไม่มีผู้ใดเลือกตอบ

จะสรุปได้ว่า ความคิดเห็นทั้งของนักศึกษาและนักสังคมสงเคราะห์ที่ว่าครอบครัวเป็นหน่วยสังคมเบื้องต้นที่สำคัญยิ่งของมนุษย์ทั้งในระยะก่อน และหลังฝึกงาน (ปฏิบัติงาน) แตกต่างกันในทางเพิ่มมากขึ้น

ตารางที่ 22 กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา : เปรียบเทียบอัตราส่วนร้อยละในระยะก่อนและหลังฝึกงาน (ปฏิบัติงาน)
 ในความกีดกันที่เห็นว่า บุคคลชอบมีความแตกต่างกันทั้งทางสมอง อารมณ์ ร่างกาย และสังคม

ระยะเวลา	ความกีดกันของ กลุ่มที่ทำการศึกษา		นักศึกษา					รวม	นักสังคมสงเคราะห์					รวม
			สำคัญ	สำคัญ	ปานกลาง	ไม่สำคัญ	ไม่สำคัญ		สำคัญ	สำคัญ	ปานกลาง	ไม่สำคัญ	ไม่สำคัญ	
			มากที่สุด	มาก	กลาง	มาก	มากที่สุด		มากที่สุด	มาก	กลาง	มาก	มากที่สุด	
ก่อน	58.33	22.62	14.29	4.76	—	100	62.29	20.62	16.49	—	—	100		
	(49)	(19)	(12)	(4)	—	(84)	(61)	(20)	(16)	—	—	(97)		
หลัง	85.71	11.90	1.19	1.19	—	100	78.35	18.56	3.09	—	—	100		
	(72)	(10)	(1)	(1)	—	(84)	(76)	(18)	(3)	—	—	(97)		

จากตารางที่ 22 จะเห็นได้ว่า ในจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 84 คน ในระยะก่อนฝึกงาน ให้ความคิดเห็นที่ว่า บุคคลย่อมมีความแตกต่างกันทั้งในทาง สมอง อารมณ์ ร่างกาย และสังคมว่า สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 58.33 สำคัญมาก ร้อยละ 22.62 ปานกลาง ร้อยละ 14.29 ไม่นำคัญมาก ร้อยละ 4.76 แต่หลังจากฝึกงานแล้วเห็นว่า สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 85.71 สำคัญมาก ร้อยละ 11.90 ปานกลาง ร้อยละ 1.19 ไม่นำคัญมาก ร้อยละ 1.19

สำหรับนักสังคมสงเคราะห์ จำนวนทั้งหมด 97 คน ในระยะก่อน ปฏิบัติงานเห็นว่า สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 62.29 สำคัญมาก ร้อยละ 20.62 ปานกลาง ร้อยละ 16.49 แต่หลังจากปฏิบัติงานแล้วเห็นว่า สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 78.35 สำคัญมาก ร้อยละ 18.56 ปานกลาง ร้อยละ 3.09 ไม่นำคัญมากที่สุดและไม่นำคัญมาก ทั้งในระยะก่อนและหลังปฏิบัติงานไม่ปรากฏ

จะสรุปได้ว่า ความคิดเห็นทั้งของนักศึกษา และของนักสังคมสงเคราะห์ ที่ว่าบุคคลย่อมมีความแตกต่างกันทั้งทาง สมอง อารมณ์ ร่างกาย และสังคมทั้ง ในระยะก่อนและหลังฝึกงาน (ปฏิบัติงาน) แตกต่างกันในทางเพิ่มมากขึ้น

ตารางที่ 23 กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา : เปรียบเทียบอัตราส่วนร้อยละในระยะก่อนและหลังฝึกงาน (ปฏิบัติงาน)
 ในความึกเห็นที่ว่า บุคคลยอมมีสิทธิที่จะรักษาความลับของตนและของผู้อื่นในบางครั้ง

ระยะเวลา	ความึกเห็นของ กลุ่มที่ทำการ ศึกษา		นักศึกษา					รวม	นักสังคมสงเคราะห์					รวม
			สำคัญ มากที่สุด	สำคัญ มาก	ปาน กลาง	ไม่สำคัญ มาก	ไม่สำคัญ มากที่สุด		สำคัญ มากที่สุด	สำคัญ มาก	ปาน กลาง	ไม่สำคัญ มาก	ไม่สำคัญ มากที่สุด	
ก่อน	36.90 (31)	41.67 (35)	13.10 (11)	8.33 (7)	— -	100 (84)	52.08 (50)	32.29 (31)	13.54 (13)	2.08 (2)	— -	100 (96)		
หลัง	52.38 (44)	42.86 (36)	3.57 (3)	1.19 (1)	— -	100 (84)	66.66 (64)	22.91 (22)	9.37 (9)	1.03 (1)	— -	100 (96)		

* ไม่ตอบ 1 คน

จากตารางที่ 23 จะเห็นได้ว่า ในจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 84 คน ในระยะก่อนฝึกงาน ให้ความคิดเห็นที่ว่า บุคคลยอมมีสิทธิที่จะรักษาความลับของตน และของผู้อื่นในบางครั้งว่า สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 36.90 สำคัญมาก ร้อยละ 41.67 ปานกลาง ร้อยละ 13.10 ไม่สำคัญ ร้อยละ 8.33 แต่หลังจากปฏิบัติงานแล้วเห็นว่า สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 52.38 สำคัญมาก ร้อยละ 42.86 ปานกลาง ร้อยละ 3.57 ไม่สำคัญมาก ร้อยละ 1.19 ไม่สำคัญมากที่สุดทั้งในระยะก่อนและหลังฝึกงานไม่ปรากฏ

สำหรับนักสังคมสงเคราะห์ 96 คน ในระยะก่อนปฏิบัติงานให้ความเห็นว่า สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 52.08 สำคัญมาก ร้อยละ 32.29 ปานกลาง ร้อยละ 13.54 ไม่สำคัญมาก ร้อยละ 2.08 แต่หลังจากปฏิบัติงานแล้วเห็นว่า สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 66.66 สำคัญมาก ร้อยละ 22.91 ปานกลาง ร้อยละ 9.37 ไม่สำคัญมาก ร้อยละ 1.03 ไม่สำคัญมากที่สุดไม่มีผู้เลือก

จะสรุปได้ว่า ความคิดเห็นของนักศึกษา และนักสังคมสงเคราะห์ที่ว่า บุคคลยอมมีสิทธิที่จะรักษาความลับของตน และของผู้อื่นในบางครั้งทั้งในระยะก่อน และหลังฝึกงาน (ปฏิบัติงาน) แตกต่างกันในทางเพิ่มมากขึ้น

ตารางที่ 24 กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา : เปรียบเทียบอัตราส่วนร้อยละในระยะก่อนและหลังฝึกงาน (ปฏิบัติงาน)
 ในความึกเห็นที่ว่า บุคคลต้องเคารพในเรื่องส่วนตัวของผู้อื่น

ระยะเวลา	ความึกเห็น ของกุ่มที่ ทำการ ศึกษา	นักศึกษา					รวม	นักดั่งกมสง เกราะที่					รวม
		สำคัญ มากที่สุด	สำคัญ มาก	ปาน กลาง	ไม่สำคัญ มาก	ไม่สำคัญ มากที่สุด		สำคัญ มากที่สุด	สำคัญ มาก	ปาน กลาง	ไม่สำคัญ มาก	ไม่สำคัญ มากที่สุด	
ก่อน		40.48 (34)	36.90 (31)	17.86 (15)	4.76 (4)	— -	100 (84)	53.61 (52)	34.02 (33)	10.31 (10)	1.03 (1)	1.03 (1)	100 (97)
หลัง		53.57 (45)	34.52 (29)	11.90 (10)	— -	— -	100 (84)	67.01 (65)	27.84 (27)	4.12 (4)	— -	1.03 (1)	100 (97)

จากตารางที่ 24 จะเห็นได้ว่า ในจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 84 คน ในระยะก่อนฝึกงานให้ความคิดเห็นที่ว่า บุคคลต้องเคารพในเรื่องส่วนตัวของผู้อื่นว่า สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 40.48 สำคัญมาก ร้อยละ 36.90 ปานกลาง ร้อยละ 17.86 ไม่นำคัญมาก ร้อยละ 4.76 แต่หลังจากฝึกงานแล้วเห็นว่า สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 53.57 สำคัญมาก ร้อยละ 34.52 ปานกลาง ร้อยละ 11.90 ไม่นำคัญมากและไม่สำคัญมากที่สุดไม่มีผู้ใดเลือก

สำหรับนักสังคมสงเคราะห์ จำนวนทั้งหมด 97 คน ในระยะก่อนฝึกงานให้ความคิดเห็นที่ว่า สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 53.61 สำคัญมาก ร้อยละ 34.02 ปานกลาง ร้อยละ 10.31 ไม่นำคัญมากและไม่สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 1.03 แต่หลังจากปฏิบัติงานแล้วเห็นว่า สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 67.01 สำคัญมาก ร้อยละ 27.84 ปานกลาง ร้อยละ 4.12 ไม่นำคัญมากที่สุด ร้อยละ 1.03

จะสรุปได้ว่า ความคิดเห็นทั้งของนักศึกษา และนักสังคมสงเคราะห์ที่ว่า บุคคลต้องเคารพในเรื่องส่วนตัวของผู้อื่นทั้งในระยะก่อนและหลังฝึกงาน (ปฏิบัติงาน) แตกต่างกันในทางเพิ่มมากขึ้น

ตารางที่ 25 กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา : เปรียบเทียบอัตราส่วนร้อยละในระยะก่อนและหลังฝึกงาน (ปฏิบัติงาน)
 ในความคิดเห็นที่ว่า บุคคลที่ยอมรับนับถือความคิดเห็นของผู้อื่น แมว่าจะแตกต่างจากความคิดเห็นของตน

ระยะเวลา	ความคิดเห็นของ กลุ่มที่ทำการ ศึกษา	นักศึกษา					รวม	นักสังคมสงเคราะห์					รวม
		สำคัญ มากที่สุด	สำคัญ มาก	ปาน กลาง	ไม่สำคัญ มาก	ไม่สำคัญ มากที่สุด		สำคัญ มากที่สุด	สำคัญ มาก	ปาน กลาง	ไม่สำคัญ มาก	ไม่สำคัญ มากที่สุด	
ก่อน		33.33 (28)	33.33 (28)	22.62 (19)	9.52 (8)	1.19 (1)	100 (84)	41.24 (40)	31.96 (31)	19.59 (19)	4.13 (4)	3.09 (3)	100 (97)
หลัง		58.33 (49)	26.19 (22)	13.10 (11)	2.38 (2)	— (—)	100 (84)	52.58 (51)	32.99 (32)	7.22 (7)	5.15 (5)	2.06 (2)	100 (97)

จากตารางที่ 25 จะเห็นได้ว่า ในจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 84 คน
 ในระยะก่อนฝึกงานให้ความคิดเห็นที่ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิยอมรับนับถือความคิดเห็นของ
 ผู้อื่นแม้ว่าจะแตกต่างจากความคิดเห็นของตนว่า สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 33.33
 สำคัญมาก ร้อยละ 33.33 ปานกลาง ร้อยละ 22.62 ไม่สำคัญมาก ร้อยละ 9.52
 ไม่สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 1.19 แต่หลังจากผ่านการฝึกงานแล้วเห็นว่า สำคัญมาก
 ที่สุด ร้อยละ 58.33 สำคัญมาก ร้อยละ 26.19 ปานกลาง ร้อยละ 13.10
 ไม่สำคัญ ร้อยละ 2.38

สำหรับนักสังคมสงเคราะห์ จำนวนทั้งหมด 97 คน ในระยะก่อน
 ปฏิบัติงานเห็นว่า สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 41.24 สำคัญมาก ร้อยละ 31.96
 ปานกลาง ร้อยละ 19.59 ไม่สำคัญมาก ร้อยละ 4.13 ไม่สำคัญมากที่สุด
 ร้อยละ 3.09 แต่หลังจากปฏิบัติงานแล้วเห็นว่า สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 52.58
 สำคัญมาก ร้อยละ 32.99 ปานกลาง ร้อยละ 7.22 ไม่สำคัญมาก ร้อยละ
 5.15 ไม่สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 2.06

จะสรุปได้ว่า ความคิดเห็นทั้งของนักศึกษา และนักสังคมสงเคราะห์ที่ว่า
 บุคคลต้องยอมรับนับถือความคิดเห็นของผู้อื่นแม้ว่าจะแตกต่างจากความคิดเห็นของตน
 ทั้งในระยะก่อนและหลังฝึกงาน (ปฏิบัติงาน) แตกต่างกันในทางเพิ่มมากขึ้น

ตารางที่ 26 กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา : เปรียบเทียบอัตราส่วนรอยละก่อนและหลังฝึกงาน (ปฏิบัติงาน)
 ในความึกเห็นที่ว่า พฤติกรรมของบุคคลหรือกลุ่มชน ยอมเปลี่ยนแปลงได้

ระยะเวลา	ความึกเห็นของ กลุ่มที่ทำการ ศึกษา		นักศึกษา					รวม	นักสังกมสงเคราะห์					รวม
			สำคัญ มากที่สุด	สำคัญ มาก	ปาน กลาง	ไม่สำคัญ มาก	ไม่สำคัญ มากที่สุด		สำคัญ มากที่สุด	สำคัญ มาก	ปาน กลาง	ไม่สำคัญ มาก	ไม่สำคัญ มากที่สุด	
ก่อน	26.19 (22)	30.95 (26)	30.95 (26)	11.90 (10)	— —	100 (84)	40.21 (39)	39.18 (38)	15.46 (15)	5.15 (5)	— —	100 (97)		
หลัง	41.67 (35)	36.09 (31)	21.43 (18)	— —	— —	100 (84)	53.61 (52)	34.02 (33)	8.25 (8)	4.12 (4)	— —	100 (97)		

จากตารางที่ 26 จะเห็นได้ว่า ในจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 84 คน ในระยะก่อนฝึกงาน ให้ความสำคัญเห็นว่า พฤติกรรมของบุคคลหรือกลุ่มคนยอมเปลี่ยนแปลงไปว่า สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 26.19 สำคัญมาก ร้อยละ 30.95 ปานกลาง ร้อยละ 30.95 ไม่นำคัญมาก ร้อยละ 11.90 แต่หลังจากฝึกงานแล้ว เห็นว่า สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 41.67 สำคัญมาก ร้อยละ 36.09 ปานกลาง ร้อยละ 21.43 ไม่นำคัญมากและไม่นำคัญมากที่สุดไม่มีผู้ใดเลือกตอบ

สำหรับนักสังคมสงเคราะห์ จำนวน 97 คน ในระยะก่อนปฏิบัติงาน เห็นว่า สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 40.21 สำคัญมาก ร้อยละ 39.18 ปานกลาง ร้อยละ 15.46 ไม่นำคัญมาก ร้อยละ 5.15 แต่หลังจากปฏิบัติงานแล้ว เห็นว่า สำคัญมากที่สุด ร้อยละ 53.61 สำคัญมาก ร้อยละ 34.02 ปานกลาง ร้อยละ 8.25 ไม่นำคัญมาก ร้อยละ 4.12 ไม่นำคัญมากที่สุดไม่มีผู้ใดเลือกตอบ

จะสรุปได้ว่า ความคิดเห็นทั้งของนักศึกษา และนักสังคมสงเคราะห์ ที่ว่าพฤติกรรมของบุคคลหรือกลุ่มคนยอมเปลี่ยนแปลงได้ ทั้งในระยะก่อนและหลังฝึกงาน (ปฏิบัติงาน) แตกต่างกันในทางเพิ่มมากขึ้น

การวิเคราะห์เกี่ยวกับบุคคลที่อ้างอิง

Lindersmith และ Strauss¹ ได้อธิบายเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงว่าเป็นการอธิบายถึงลักษณะที่มีอิทธิพลของปัจเจกชน โดยอาศัยความจริงที่ว่าคนจะประเมินตัวเขาเองและแสดงพฤติกรรมของเขาโดยการอ้างอิงถึง

1. กลุ่มซึ่งเขาเป็นสมาชิกอยู่
2. คนอื่น ๆ ซึ่งเขาปฏิเสธและไม่อยากที่จะเป็นเหมือนอย่างเข็ดขาด

¹

Alfred R. Lindersmith, and Anselm L. Strauss, Social Psychology. (New York : Holt, Rinehart and Winston, 1968), p.347.

Shibutani¹ กล่าวว่า เมื่อกล่าวถึงคำว่า กลุ่มอ้างอิงแล้วมีข้อสังเกตที่แตกต่างกันอยู่ 3 ประการคือ

1. เป็นกลุ่มซึ่งใช้ในการอ้างอิงในการเปรียบเทียบ
2. กลุ่มซึ่งผู้กระทำต้องการที่จะได้รับการยอมรับ
3. กลุ่มซึ่งผู้กระทำโครงสร้างปรัทัศน์ (perspectives) ขึ้นจากกรอบของการอ้างอิง

ดังนั้นจึงพอสรุปได้ว่า กลุ่มอ้างอิงเป็นกลุ่มซึ่งบุคคลมีความผูกพันทางจิตใจว่าตนเป็นหนึ่งในกลุ่มนั้น และพยายามทำตนให้เสมือนหนึ่งว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มนั้นจริง ๆ² เช่น บุคคลที่พยายามอ้างอิง หรือยึดถือเอาพฤติกรรมของบุคคลที่มีชื่อเสียงหรือเป็นที่ยกย่องนับถือของเขามาเป็นแบบอย่างปฏิบัติตามหรือการพยายามที่จะทำตนให้เหมือนกับ หรือให้เป็นไปได้อย่างบุคคลนั้นบาง

Herbert H. Hyman³ เป็นคนแรกที่ใช้คำว่า กลุ่มอ้างอิง เมื่อปี 1942 โดยการศึกษาสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคม (Socioeconomic Status) พบว่า สถานภาพ (Status) ของแต่ละบุคคลนั้นไม่สามารถคาดการณ์ได้โดยตรงจากองค์ประกอบของรายได้หรือจากการศึกษา แต่จะขึ้นอยู่กับว่าบุคคล

¹ Shibutani Tomatsu, "Conceptual Clarification and Elaboration," in Readings in Reference Group Theory and Research, p.25 Edited by H.H. Hyman, and Eleanor Singer, New York : The Free Press, 1968.

² Edwin D. Hollander, Principles and Methods of Social Psychology, (New York : Oxford University Press, 1967), p.23.

³ Alfred R. Lindersmith, and Anselm L. Strauss, Social Psychology, p.349.

นั้นใช้สังคมใดเป็นกรอบของการอ้างอิงในการตัดสินใจของเขา เขาได้วิเคราะห์ถึงแนวความคิดที่มีอิทธิพลต่อสถานภาพของนักศึกษาในวิทยาลัย พบว่านักศึกษามักจะเปรียบเทียบตัวเขาเองกับคนอื่น ๆ ในเรื่องต่าง ๆ กันนี้ เช่น เศรษฐกิจ ปัญญาสังคม การมองสิ่งต่าง ๆ วัฒนธรรม กีฬา อคติ คุณลักษณะ การเมือง คุณภาพของเพศ ศาสนาและการยกย่อง นักศึกษาจะมองตนเองอย่างไร (Self-Concept) ขึ้นอยู่กับพื้นฐานภูมิหลังของครอบครัว การอบรม เงิน ความสามารถของการมีเหตุผล ปัญญา การอ่าน ความรักในศิลปะ ประสบการณ์ทางโลก เป็นต้น

ต่อมาในปี 1952 Kelley¹ ได้ชี้ให้เห็นถึงหน้าที่ของกลุ่มอ้างอิงซึ่งมีอยู่ 2 ประการคือ

1. จะบังคับหรือวางมาตรฐานสำหรับให้บุคคลในกลุ่มปฏิบัติตาม ซึ่งเรียกว่า Normative Function
2. เป็นเหมือนกับมาตรฐานของการเปรียบเทียบสำหรับประเมินค่าสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเขาเอง หรือประเมินค่าของตนเองโดยการเปรียบเทียบกับคนอื่น ๆ ที่เขาใช้อ้างอิง เรียกว่า Comparative Function

เนื่องจากปัจเจกชนสามารถมีกลุ่มอ้างอิงได้หลายกลุ่มในเวลาเดียวกัน ดังนั้นจึงทำให้เกิดการขัดแย้งของ ปทัสถาน (Norm Conflict) ของแต่ละกลุ่มเมื่อปทัสถานของแต่ละกลุ่มขัดกัน บุคคลก็จะเกิดขัดแย้งขึ้นในใจ ไม่ทราบว่าจะตัดสินใจอย่างไรก็เมื่อเป็นเช่นนี้เขาจำเป็นต้องเลือกเอาเฉพาะกลุ่มอ้างอิงที่ให้ประโยชน์ หรือให้รางวัลแก่เขามากที่สุด หรือเขาอาจจะยกเลิกทุกกลุ่มแล้วไปหากกลุ่มใหม่ แต่แบบนี้มักจะเป็นผลร้ายต่อบุคคลนั้น เพราะบุคคลนั้นจะเกิดความไม่แน่ใจ ตัดสินใจช้า มีความเห็นห่าง (Alienation)² และเป็นบุคคล

¹ Harold H. Kelley, "Two Functions of Reference Group," in Readings in Reference Group Theory and Research, p.81 Edited by H.H. Hyman, and Eleanor Singer, New York : The Free Press, 1968.

² Muzaffer Sherif, and Carolyn W. Sherif, Social Psychology (New York : Harper and Row Publishers, 1969), p.420.

ที่ไม่สามารถเข้าร่วมกลุ่มได้ (marginal person)¹ แต่อย่างไรก็ตาม กลุ่ม
อ้างอิงสามารถใช้ในการความคาดหมายการเปรียบเทียบของบุคคลที่ใช้ในการพิจารณา
ประเมินผล เปรียบเทียบสิ่งเร้า และประสิทธิภาพของความสำเร็หรือความ
ล้มเหลว ซึ่งจะช่วยให้เกิดความมั่นคงขึ้น นอกจากนั้นยังเป็นประโยชน์ใน
การศึกษาการเปลี่ยนแปลงทัศนคติในด้านความต้องการ หรือความอยากจะเป็น
ของบุคคลโดยใช้กลุ่มอ้างอิงเป็นแกนสำคัญ หรือบุคคลบางกลุ่มได้เกี่ยวข้องกับหรือ
ทราบทัศนคติของผู้อื่น ก็สามารถนำมาใช้กับบางปัญหาในการตัดสินใจหรือในการ
เลือกได้

ดังนั้นเพื่อเป็นการพิสูจน์สมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า "หลังจากนักศึกษาได้ฝึกงาน
แล้ว นักศึกษาจะพบหรือมีนักสังคมสงเคราะห์เป็นกลุ่มอ้างอิง" ผู้ทำการศึกษา
จะวิเคราะห์เปรียบเทียบ การมีบุคคล หรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่นักศึกษายึดเป็น
กลุ่มอ้างอิงในระยะก่อนและหลังฝึกงาน ซึ่งข้อมูลที่น่านำมาใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้
ได้มาจากการตอบแบบสอบถาม ชุดที่ 1 ตอนที่ 3 ดังปรากฏในตารางที่ 27 - 34

สำหรับการพิจารณาถึงสาเหตุที่นักศึกษายึดเอานักสังคมสงเคราะห์หรือ
หน่วยงานเป็นกลุ่มอ้างอิงนั้นพิจารณาจากแบบสอบถามในชุดที่ 1 ตอนที่ 3 ข้อ
3.2, 3.4, 3.7 และ 3.11 ซึ่งให้นักศึกษาเลือกคุณลักษณะที่เห็นว่าสำคัญที่สุด
ที่ตนจะยึดถือเป็นกลุ่มอ้างอิง และรองลงมาโดยจัดเป็นอันดับ 1, 2, 3.....
ตามลำดับ แต่การเสนอในตารางที่ 29 - 32 จะนำมาพิจารณาเพียงอันดับ
1, 2 และ 3 เท่านั้น โดยที่ค่าคุณลักษณะที่ถูกเลือกเป็นอันดับ 1, 2 และ 3 เป็น
คะแนน 3 คะแนน 2 คะแนน และ 1 คะแนนตามลำดับ.

1

Ibid., p.424.

ตารางที่ 27 เปรียบเทียบอัตราส่วนร้อยละของการมีหรือไม่มีนักสังคมสงเคราะห์ที่นักศึกษาจะยึดถือเป็นกลุ่มอ้างอิงในระยะก่อนและหลังฝึกงาน

นักสังคมสงเคราะห์ที่นักศึกษาจะยึดถือเป็นกลุ่มอ้างอิง	ระยะก่อนฝึกงาน		ระยะหลังฝึกงาน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มี	7	8.33	48	57.14
ไม่มี	77	91.66	36	42.86
รวม	84	100	84	100

จากตารางที่ 27 จะเห็นได้ว่าในระยะก่อนและหลังฝึกงานนั้น จำนวนของนักศึกษาที่มีนักสังคมสงเคราะห์เป็นกลุ่มอ้างอิงแตกต่างกันมาก กล่าวคือ ในจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 84 คน จะมีนักสังคมสงเคราะห์ที่ตนยึดถือเป็นแบบอย่างร้อยละ 8.33 ในระยะก่อนฝึกงาน แต่หลังจากผ่านการฝึกงานแล้ว จะเพิ่มจำนวนเป็นร้อยละ 57.14 ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมร้อยละ 48.71

ตารางที่ 28 เปรียบเทียบอัตราส่วนร้อยละของการมีหรือไม่มีหน่วยงาน
ที่นักศึกษาจะยึดถือ เป็นกลุ่มอ้างอิงในระบะก่อนและหลังฝึกงาน

หน่วยงานที่นักศึกษาจะยึดถือ เป็นกลุ่มอ้างอิง	ระบะก่อนฝึกงาน		ระบะหลังฝึกงาน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มี	17	20.24	38	45.24
ไม่มี	67	79.76	46	54.76
รวม	84	100	84	100

จากตารางที่ 28 จะเห็นได้ว่า ในจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 84 คน
จะมีหน่วยงานหรือองค์กรหรือสถาบันที่นักศึกษายึดถือ เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติงาน
ร้อยละ 20.24 ในระบะก่อนฝึกงาน แต่ในระบะหลังฝึกงานแล้วนักศึกษาจะมีหน่วย
งานที่ตนยึดถือเป็นแบบอย่างเพิ่มขึ้น ก็ ร้อยละ 45.24

ตารางที่ 29 เปรียบเทียบคุณลักษณะของนักสังคมสงเคราะห์ที่นักศึกษา
ยึดถือ เป็นกลุ่มอ้างอิงในระยะก่อนและหลังฝึกงาน

คุณลักษณะของนักสังคมสงเคราะห์	ระยะก่อนฝึกงาน			ระยะหลังฝึกงาน				
	อันดับ		ค่าคะแนน	อันดับ		ค่าคะแนน		
	1	2		3	1			2
มีคุณลักษณะที่เหมาะสม	2	—	1	7	16	2	8	60
มีจรรยาบรรณของนักสังคมสงเคราะห์	—	2	1	5	—	6	7	19
อุทิศตัวให้งานและประชาชน	1	3	—	9	10	9	3	51
มีความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน	4	—	—	12	18	10	2	76
ปฏิบัติงานถูกต้องตามหลักวิชาการ	—	—	—	—	1	1	9	14
มีชื่อเสียงมีหน้ามีตาในสังคม	—	—	—	—	—	—	—	—
มีสัมพันธภาพทางวิชาชีพ	—	1	5	7	1	8	5	24
บริการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้มีปัญหา								
ไต่ถามคดี	—	1	—	2	2	12	11	41
อื่นๆ	—	—	—	—	—	—	1	1
รวม	7	7	7	42	48	48	46	286

* จำนวนรวมไม่ครบ 48 เพราะนักศึกษาบางคนเลือกอันดับของคุณลักษณะไม่ครบทั้ง 3 อันดับ เลือกเพียงอันดับที่ 1 และ 2 เท่านั้น

จากตารางที่ 29 แสดงให้เห็นว่า ในระยะก่อนฝึกงานนั้นคุณลักษณะของนักสังคมสงเคราะห์ที่นักศึกษาจะยึดถือเป็นแบบอย่าง ที่มีค่าคะแนนมากที่สุดเท่ากับ 12 คือ มีความรู้ ทักษะ ในการปฏิบัติงาน รองลงมาคือ อุทิศตัวให้งานและประชาชน มีค่าคะแนนเท่ากับ 9 ส่วนมีสัมพันธภาพทางวิชาชีพและมีคุณสมบัติที่เหมาะสมรองมาเป็นอันดับ 3 มีค่าคะแนนเท่ากับ 7

ส่วนในระยะหลังฝึกงานนั้น คุณลักษณะที่มีค่าคะแนนมากที่สุดเท่ากับ 76 คือ มีความรู้ และทักษะในการปฏิบัติงาน ซึ่งเหมือนกับในระยะก่อนฝึกงาน รองลงมาคือมีคุณสมบัติที่เหมาะสม มีค่าคะแนนเท่ากับ 60 ส่วนการடுத்தตัวให้กับงานและประสานรอกลงมาเป็นอันดับ 3 มีค่าคะแนนเท่ากับ 51 เป็นที่น่าสังเกตว่า ความมีชื่อเสียง มีหน้ามีตาในสังคม ซึ่งเป็นคุณลักษณะอย่างหนึ่งนั้น ทั้งในระยะก่อนและหลังฝึกงาน ไม่เป็นที่ต้องการของนักศึกษา

จะเห็นได้ว่า ในระยะก่อนและหลังฝึกงาน ค่าคะแนนจะแตกต่างกันสูงมาก ไม่ได้เป็นเพราะค่าคะแนนในระยะหลังฝึกงานเปลี่ยนไป แต่เป็นเพราะในระยะฝึกงานมีนักศึกษายึดเอาบุคคลที่เป็นแบบอย่างเพียง 7 คน แต่หลังจากฝึกงานแล้วเปลี่ยนเป็น 48 คน ดังนั้นค่าคะแนนจึงแตกต่างกันสูงมากด้วย

ตารางที่ 30 แสดงคุณลักษณะของนักสังคมสงเคราะห์ที่นักศึกษาไม่ยึดถือ เป็นกลุ่มอ้างอิงในระยะหลังฝึกงาน

คุณลักษณะ	อันดับ			ค่าคะแนน
	1	2	3	
ไม่มีคุณสมบัติที่เหมาะสม	8	—	5	29
ไม่มีจรรยาบรรณทางสังคมสงเคราะห์	1	—	3	6
ไม่อุทิศตัวให้แก่งานและประชาชน	4	10	7	39
ไม่มีความรู้และทักษะ	2	—	2	8
ปฏิบัติงานไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ	2	3	—	12
ไม่มีชื่อเสียง	1	—	—	3
ขาดสัมพันธภาพทางวิชาชีพ	2	4	4	18
ไม่ให้ความช่วยเหลือผู้มีปัญหาอย่างแท้จริง	6	8	4	38
อื่นๆ	—	—	—	24
	*	*	*	
รวม	34	25	25	177

* จำนวนรวมไม่ครบ 36 คน เพราะนักศึกษาบางคนเลือกอันดับของคุณลักษณะไม่ครบทั้ง 3 อันดับ

จากตารางที่ 30 แสดงให้เห็นว่าในระยะหลังฝึกงานนั้น ในจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 36 คน ที่ไม่มีนักสังคมสงเคราะห์เป็นกลุ่มอ้างอิงนั้น เป็นเพราะนักสังคมสงเคราะห์เหล่านั้น ไม่อุทิศตัวให้แก่งานและประชาชน มีค่าคะแนนมากที่สุดคือ 39 รองลงมา มีค่าคะแนนเท่ากับ 38 คือไม่ให้ความช่วยเหลือผู้มีปัญหาอย่างแท้จริง ส่วนไม่มีคุณสมบัติเหมาะสมเป็นอันดับ 3 มีค่าคะแนนเท่ากับ 29

สำหรับนักศึกษาที่ตอบว่าอื่น ๆ มีค่าคะแนนเท่ากับ 24 เช่น ยังไม่พบ
ผู้ที่จะเป็นแบบอย่างได้ ยังไม่มีประสบการณ์เพียงพอว่าบุคคลใดไม่ดี นักสังคม
สงเคราะห์ขาดอำนาจในการทำงานอย่างแท้จริง ต้องอยู่ที่อำนาจของหัวหน้า
ศูนย์ไม่เคยคิดที่จะประกอบอาชีพนี้จึงไม่มีบุคคลที่จะยึดถือ เป็นคน

ตารางที่ 31 เปรียบเทียบสาเหตุที่นักศึกษายึดถือเอาหน่วยงานหรือองค์การทาง
สังคมสงเคราะห์เป็นกลุ่มอ้างอิง

สาเหตุที่นักศึกษายึดเอาหน่วยงานเป็นกลุ่มอ้างอิง	ระยะก่อนฝึกงาน				ระยะหลังฝึกงาน			
	อันดับที่			คะแนน	อันดับที่			คะแนน
	1	2	3		1	2	3	
เป็นที่รู้จัก หรือมีชื่อเสียงในสังคม	1	—	—	9	3	1	1	11
บริการไครวคเร็ว	2	2	1	11	4	5	5	27
เจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือ	6	3	5	29	5	1	4	41
ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ	2	6	7	25	9	12	7	58
ไม่มีการฉ้อราษฎร์บังหลวง	4	2	1	17	—	2	4	8
ช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อมีปัญหาอย่างแท้จริง	—	3	—	6	16	4	8	64
อื่น ๆ	—	1	2	—	1	—	—	2
รวม	17	17	14*	99	38	35	29*	213

* จำนวนรวมในระยะก่อนฝึกงานไม่ครบ 17 และจำนวนรวมในระยะหลังฝึก
งานไม่ครบ 38 เพราะนักศึกษบางคนเลือกอันดับไม่ครบทั้ง 3 อันดับ

จากตารางที่ 31 แสดงให้เห็นว่า ในจำนวนนักศึกษา 17 คน มี
หน่วยงานเป็นกลุ่มอ้างอิงนั้น ในระยะก่อนฝึกงานจะเลือกเอาหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่
ให้ความร่วมมือเป็นกลุ่มอ้างอิงมากที่สุด มีค่าคะแนนเท่ากับ 29 รองลงมาคือ
หน่วยงานนั้น ๆ ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าคะแนนเท่ากับ 25 และคิดว่า
หน่วยงานนั้นไม่มีการฉ้อราษฎร์บังหลวง รองลงมาเป็นอันดับ 3 มีค่าคะแนนเท่ากับ
17 ส่วนการช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อมีปัญหาอย่างแท้จริงมีค่าคะแนนน้อยที่สุดคือเท่ากับ 6
แต่หลังจากผ่านการฝึกงานไปแล้ว หน่วยงานที่นักศึกษาจะยึดถือเป็นกลุ่มอ้างอิง
มากที่สุดก็คือหน่วยงานที่ช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อมีปัญหาอย่างแท้จริงซึ่งมีค่าคะแนนเท่ากับ
64 รองลงมาคือทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าคะแนนเท่ากับ 58 และรองลง
มาเป็นอันดับ 3 คือ เจ้าหน้าที่ให้ความร่วมมือมีค่าคะแนนเท่ากับ 41.

ตารางที่ 32 แสดงสาเหตุที่นักศึกษาไม่ยื่นเอาหน่วยงานหรือองค์การทางสังคมสังเคราะห์เป็นกลุ่มอ้างอิงในระยะหลังฝึกงาน

สาเหตุ	อันดับที่			ค่าคะแนน
	1	2	3	
การบริหารงานไม่มีประสิทธิภาพ	19	5	2	69
มีการฉ้อราษฎร์บังหลวง	1	4	1	12
ไม่เป็นที่รู้จักแพร่หลาย	5	—	3	18
เห็นแก่พรรคพวก	2	7	2	22
ทำงานเอาหน้า (ฉีกชีโรยหน้า)	10	3	3	31
ขาดงบประมาณ	2	5	3	19
อื่นๆ	4	—	2	14
รวม	43*	24*	16*	193

* จำนวนไม่ครบ 46 เพราะนักศึกษาบางคนเลือกอันดับของสาเหตุไม่ครบทั้ง 3 อันดับ

จากตารางที่ 32 แสดงให้เห็นว่า ในระยะหลังฝึกงานนั้นในจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 46 คน ที่ไม่ได้ยื่นหน่วยงานใดเป็นกลุ่มอ้างอิงนั้นเป็นเพราะการบริหารงานไม่มีประสิทธิภาพ มีค่าคะแนนมากที่สุด คือ 69 รองมาคือ หน่วยงานเหล่านั้นชอบทำงานเอาหน้า (ฉีกชีโรยหน้า) มีค่าคะแนนเท่ากับ 39 รองลงมาเป็นอันดับ 3 คือหน่วยงานเหล่านั้นเห็นแก่พรรคพวก มีค่าคะแนนเท่ากับ 22 สำหรับนักศึกษาที่ตอบว่าอื่นๆ มีค่าคะแนนเท่ากับ 14 เช่นตอบว่าวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการฝึกงานของตนไม่สอดคล้องกับหน่วยงาน ไข่คนไม่เหมาะสมกับงาน

ตารางที่ 33 แสดงร้อยละของความสำเร็จในการฝึกงานกับการมีหรือไม่มีนักสังคมสงเคราะห์เป็นกลุ่มอ้างอิงในระยะหลังฝึกงานของนักศึกษา

ความสำเร็จในการฝึกงาน	กลุ่มอ้างอิงที่เป็นนักสังคมสงเคราะห์		รวม
	มี	ไม่มี	
ไม่สำเร็จมาก	16.67 (8)	13.89 (5)	15.48 (13)
สำเร็จพอประมาณ	62.5 (30)	50 (18)	57.14 (48)
ยังไม่ได้รับความสำเร็จ	18.75 (9)	33.33 (12)	25 (21)
อื่นๆ	2.08 (1)	2.78 (1)	3.38 (2)
รวม	100 (48)	100 (36)	100 (84)

จากตารางที่ 33 จะเห็นได้ว่า นักศึกษาทั้งที่มีและไม่มีนักสังคมสงเคราะห์เป็นกลุ่มอ้างอิง จะประสบความสำเร็จพอประมาณในการฝึกงาน คือร้อยละ 57.14

ตารางที่ 34 แสดงร้อยละของความสำเร็จในการฝึกงานกับการมีหรือไม่มีหน่วยงานเป็นกลุ่มอ้างอิงในระยะหลังฝึกงานของนักศึกษา

ความสำเร็จในการฝึกงาน	หน่วยงานที่เป็นกลุ่มอ้างอิง		รวม
	มี	ไม่มี	
ไม่สำเร็จมาก	15.79 (6)	15.21 (7)	15.48 (13)
สำเร็จพอสมควร	68.42 (26)	47.83 (22)	57.14 (48)
ยังไม่ได้รับความสำเร็จ	13.16 (5)	34.78 (16)	25 (21)
อื่นๆ	2.63 (1)	2.67 (1)	3.38 (2)
รวม	100 (38)	100 (46)	100 (84)

จากตารางที่ 34 จะเห็นได้ว่า นักศึกษาทั้งที่มีและไม่มีหน่วยงานเป็นกลุ่มอ้างอิงจะประสบความสำเร็จพอสมควรในการฝึกงาน (ร้อยละ 57.14)

การพิสูจน์สมมุติฐาน

ผู้ทำการศึกษาได้ตั้งสมมุติฐานไว้ดังนี้คือ

1. ระดับการยึดเหนี่ยวค่านิยมทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ของนักศึกษาทางสังคมสงเคราะห์ในระยะก่อนและหลังฝึกงานมีระดับแตกต่างกัน และจะเพิ่มมากขึ้นหลังจากได้ผ่านการฝึกงาน

2. ระดับการยึดเหนี่ยวค่านิยมทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ของนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพในระยะก่อนและหลังปฏิบัติงานมีระดับแตกต่างกัน และจะเพิ่มมากขึ้นหลังจากได้ผ่านการปฏิบัติงาน

3. ผลจากการฝึกงานทำให้นักศึกษาทางสังคมสงเคราะห์มีบุคคลที่ใช้อ้างอิงหรือมีกลุ่มอ้างอิงเพิ่มขึ้น

การพิสูจน์สมมุติฐานข้อ 1 และข้อ 2 ปรากฏในตารางที่ 35-37 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 35 แสดงข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของค่ามัธยิมเลขคณิต ของคะแนนค่านิยมทางสังคมสงเคราะห์ ในระยะก่อนและหลังฝึกงานของนักศึกษาและความแตกต่างของค่ามัธยิมเลขคณิตของคะแนนค่านิยมทางสังคมสงเคราะห์ในระยะก่อนและหลังปฏิบัติงานของนักสังคมสงเคราะห์

กลุ่มเปรียบเทียบ	แสดงผลต่างเฉลี่ย	ค่า t
นักศึกษา	8.96	7.92*
นักสังคมสงเคราะห์	4.68	5.65*

* $P < .01$

จากตารางที่ 35 ในจำนวนนักศึกษา 84 คน มีผลต่างเฉลี่ยเกี่ยวกับค่านิยมทางสังคมสงเคราะห์เท่ากับ 8.96 เมื่อคำนวณความแตกต่างระหว่างค่ามัธยิมเลขคณิต

ของค่านิยมในวิชาชีพทางสังคมสงเคราะห์ ทั้งก่อนและหลังการฝึกภาคสนามของนักศึกษา ปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($t_{.01} = 7.92$) แสดงว่าค่านิยมทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ของนักศึกษาในระยะก่อนและหลังฝึกงานแตกต่างกัน สำหรับนักสังคมสงเคราะห์ จำนวน 97 คน ก็เช่นเดียวกัน มีผลต่างเฉลี่ยเกี่ยวกับค่านิยมทางสังคมสงเคราะห์เท่ากับ 4.68 เมื่อคำนวณความแตกต่างระหว่างค่ามัธยผลขคณิตของคะแนนค่านิยม ในวิชาชีพทางสังคมสงเคราะห์ ทั้งก่อนและหลังการปฏิบัติงานของนักสังคมสงเคราะห์ ปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($t_{.01} = 5.65$) แสดงว่า ค่านิยมทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ของนักสังคมสงเคราะห์ในระยะก่อนและหลังการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

สรุปค่ามัธยผลขคณิตของคะแนนค่านิยมในวิชาชีพทางสังคมสงเคราะห์ ก่อนและหลังฝึกงานของนักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และค่ามัธยผลขคณิตของคะแนนค่านิยมในวิชาชีพทางสังคมสงเคราะห์ก่อน และหลังปฏิบัติงานของนักสังคมสงเคราะห์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ตารางที่ 36 แสดงข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่ามัธยผลขคณิตของคะแนนค่านิยมทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ระหว่างนักศึกษากับนักสังคมสงเคราะห์ในระยะก่อนและหลังฝึกงาน (ปฏิบัติงาน)

ระยะเวลา	นักศึกษา n = 84	นักสังคมสงเคราะห์ N = 97	t
ก่อนฝึกงาน (ปฏิบัติงาน)	X 71.75 SD 11.04	74.10 13.81	1.27
หลังฝึกงาน (ปฏิบัติงาน)	\bar{X} 80.35 SD ๘.509	79.98 7.38	- .35

*
P < .01

จากตารางที่ 36 ในระยะก่อนฝึกงานนักศึกษาจำนวน 84 คน มีค่าเฉลี่ยของค่านิยมทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เท่ากับ 71.75 ความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 11.04 และนักสังคมสงเคราะห์จำนวน 97 คน มีค่าเฉลี่ยของค่านิยมทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เท่ากับ 74.10 ความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 13.81 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่ามัธยิมเลขคณิตของทั้งสองกลุ่มแล้ว ปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($t_{.01} = 1.27$) แสดงว่าในระยะก่อนฝึกงานของนักศึกษาและก่อนปฏิบัติงานของนักสังคมสงเคราะห์ มีค่านิยมต่อวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ไม่แตกต่างกัน ในระยะหลังฝึกงาน นักศึกษาจำนวน 84 คน มีค่าเฉลี่ยของค่านิยมทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เท่ากับ 80.35 ความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.509 และนักสังคมสงเคราะห์จำนวน 97 คน มีค่าเฉลี่ยของค่านิยมทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์เท่ากับ 79.98 ความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 7.38 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่ามัธยิมเลขคณิตของทั้งสองกลุ่มแล้ว ปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($t_{.01} = -.35$) แสดงว่าในระยะหลังฝึกงานของนักศึกษาและหลังปฏิบัติงานของนักสังคมสงเคราะห์มีค่านิยมต่อวิชาชีพทางสังคมสงเคราะห์ไม่แตกต่างกัน

สรุป ค่ามัธยิมเลขคณิตของคะแนนค่านิยมในวิชาชีพทางสังคมสงเคราะห์ ทั้งก่อนและหลังฝึกงาน (การปฏิบัติงาน) ระหว่างนักศึกษากับนักสังคมสงเคราะห์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ตารางที่ 37 กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา: แสดง ความแตกต่างของคามชดิมเลขคณิต
ของคะแนนคานิยมทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในแต่ละเรื่อง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับคานิยมทางสังคมสงเคราะห์ในแต่ละเรื่อง	ค่า t	
	นักศึกษา	นักสังคมสงเคราะห์
1. มนุษย์ทุกคนไม่ว่าจะร่ำรวย ยากจน ย่อมมีเกียรติภูมิ คุณค่า และศักดิ์ศรี ในความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน	3.89 *	3.20 *
2. บุคคลยอมมีสิทธิที่จะตัดสินใจดำเนินชีวิตของตนเองได้ เมื่อการกระทำนั้นไม่ขัดกับสิทธิของผู้อื่น	3.87 *	3.52 *
3. มนุษย์ทุกคนต้องการให้ตนเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น	5.08 *	4.01 *
4. สังคมมีหน้าที่ผูกพันที่จะอำนวยความสะดวกให้แก่สมาชิกทางสังคม	6.27 *	3.60 *
5. มนุษย์ควรให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และต้องให้เขารูจักช่วยตัวเอง	5.29 *	5.16 *
6. สังคมจะมีการเปลี่ยนแปลงด้วยดีก็ต่อเมื่อบุคคลซึ่งเป็นสมาชิกของสังคมรวมใจกันอย่างเต็มที่	5.50 *	4.54 *
7. บริการทางสังคมยอมสามารถช่วยเพิ่มพูน การกระทำหน้าที่ในสังคมของบุคคล	7.03 *	4.57 *
8. ความพอใจในชีวิตขึ้นอยู่กับการกระทำหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่	5.83 *	3.37 *
9. มนุษย์ยอมตระหนักถึงความสามารถของตนเองและต้องการช่วยตนเอง	4.42 *	2.22 *
10. ความเจริญก้าวหน้า และพัฒนาการของบุคคลและสังคมย่อมเกี่ยวพันกับความมั่นคงของบุคคลและสังคม	4.59 *	3.90 *
11. มนุษย์ยอมมีความต้องการพื้นฐานและต้องการตอบสนองอย่างพึงพอใจ	3.66 *	4.50 *

ตารางที่ 37 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทางสังคมสงเคราะห์ในแต่ละเรื่อง	ค่า t	
	นักศึกษา	นักสังคมสงเคราะห์
12. มนุษย์ยอมมีสิทธิที่จะแสวงหาวิธีการที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาของตนเอง	4.23 *	4.39 *
13. ครอบครัวเป็นหน่วยสังคมเบื้องต้นที่สำคัญยิ่งของมนุษย์	3.78 *	3.92 *
14. บุคคลยอมมีความแตกต่างกันทั้งทางสมอง อารมณ์ ร่างกายและสังคม	4.37 *	5.21 *
15. บุคคลยอมมีสิทธิที่จะรักษาความลับของตนและของผู้อื่นในบางครั้ง	4.51 *	3.92 *
16. บุคคลต้องเคารพในเรื่องส่วนตัวของผู้อื่น	3.73 *	3.91 *
17. บุคคลต้องยอมรับนับถือความคิดเห็นของผู้อื่น แม้ว่า จะแตกต่างไปจากความคิดเห็นของตน	5.06 *	3.85 *
18. พฤติกรรมของบุคคล หรือกลุ่มชนยอมเปลี่ยนแปลงได้	4.71 *	3.09 *

$$P^* < .01$$

จากตารางที่ 37 จะเห็นได้ว่าค่ามัธยฐานเลขคณิตของคะแนนค่านิยมในวิชาชีพทางสังคมสงเคราะห์ของนักศึกษาในแต่ละเรื่องแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าความคิดเห็นในค่านิยมทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในแต่ละเรื่องเปลี่ยนแปลงไป ส่วนค่ามัธยฐานเลขคณิตของคะแนนค่านิยมในวิชาชีพทางสังคมสงเคราะห์ของนักสังคมสงเคราะห์ในแต่ละเรื่อง (ยกเว้นเรื่อง มนุษย์ ยอมตระหนักถึงความสามารถของตนเอง และต้องการช่วยตนเอง) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าความคิดเห็นในแต่ละเรื่องของค่านิยมในวิชาชีพทางสังคมสงเคราะห์เปลี่ยนแปลงไป

สำหรับความซนิมเลชคณิตของคะแนนคานิยมทางวิชาชีพสังคตสงเคราะห์ใน เรื่อง"มนุษย์ยอมตระหนักถึงความสามารถของตนเองและตองการช่วยตนเอง"นั้น แตกต่างกันอย่างไมมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงวาความคิดเห็นเกี่ยวกับคานิยม ในวิชาชีพทางสังคตสงเคราะห์ของเรื่องนี้ไมมีความแตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจ เพราะวานักสังคตสงเคราะห์ซึ่งผ่านการปฏิบัติงานมาแล้วจริง ๆ ใตพบกัผู้ประสบ ปัญหาแล้วไมพยายามจะช่วยตนเองเลย เขาอาจจะหมกกำลังใจในทุก ๆ คาบ หรือขาดการกระตุ้นที่ถูกทาง ขาดความสามารถหรือไมมีโอกาสในการแก้ไขปัญหาควย วิธีการที่เหมาะสม หรือผู้รับการสงเคราะห์บางคนอาจจะเห็นว่าเมื่อเขาเคือครอน เขาก็มาขอความช่วยเหลือหรือมารับการสงเคราะห์จากสถานสงเคราะห์ใคอีก ดังนั้น จึงไมพยายามใช้ความสามารถของตนเองใพพจากความทุกขต่าง ๆ

จากตารางที่ 35-37 แสดงให้เห็นวาระดับการยึดเหนี่ยวคานิยมทางสังคตสงเคราะห์ของนักศึกษาทางสังคตสงเคราะห์และของนักสังคตสงเคราะห์วิชาชีพในระยะ กอนและหลังฝึกงาน (ปฏิบัติงาน) แตกต่างกัน คือแตกต่างไปจากเดิมในทางเพิ่มมากขึ้น เช่น ในระยะกอนฝึกงาน (ปฏิบัติงาน) นักศึกษาหรือนักสังคตสงเคราะห์อาจจะเห็นว่า คานิยมที่วาบุคคลตองเคารพในเรื่องส่วนตัวของผู้อื่นวาปานกลาง (3 คะแนน) หรือ ไมสำคัญมาก (2 คะแนน) แต่หลังจากฝึกงาน (ปฏิบัติงาน) แล้ว เห็นวา คานิยม ในเรื่องนี้สำคัญมาก (4 คะแนน) หรือสำคัญมากที่สุด (5 คะแนน) ที่คานิยมทางวิชาชีพ สังคตสงเคราะห์ของบุคคลทั้ง 2 กลุ่มเปลี่ยนแปลงไปนั้นอาจเพราะเป็นผลมาจากการ เรียนรูที่เกิขึ้นโดยการ เน้นย้ำซึ่ง Hovland, Janis และ Kelley เสนอวา การเปลี่ยนความคิดเกิขึ้นจากการเปลี่ยนความเห็นในกระบวนการเรียนรู สิ่งเน้นย้ำ ตัวสำคัญในกระบวนการเรียนรูคือ "การติดตอสื่อสารแบบซักจงใจ" โดยมีตัวแปรที่สำคัญ อย 3 ประการคือ ความเอาใจใส่ ความเข้าใจ และการยอมรับ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ใควา ความเห็นใหม่จะเป็นที่ยอมรับก็ตอเมื่อใรับข่าวสารและสามารถเข้าใจข่าวสาร นั้นตลอดจนถาหาว่ามีแนวโนมที่จะใรับรางวัล หรือสิ่งจงใจในการยอมรับข่าวสาร นั้นควยแล้ว จะยังทำให้เป็นที่ยอมรับยิ่งขึ้น นักศึกษาและนักสังคตสงเคราะห์ก็เช่นเคียว

กัน เมื่อผ่านการฝึกงานและการปฏิบัติงานมาแล้วกระบวนการเรียนรู้ก็เปลี่ยนแปลงไปความเห็นใหม่ก็เกิดขึ้น จึงทำให้ระดับการยึดเหนี่ยวค่านิยมทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์แตกต่างไปจากเดิมและแตกต่างกันไปทางเพิ่มมากขึ้นหลังจากได้ผ่านการฝึกงาน(ปฏิบัติงาน) มาแล้วดังปรากฏในตารางที่ 36 คือค่านิยมเลชคณิตของคะแนนค่านิยมทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ของนักศึกษาในระยะก่อนฝึกงานมีค่าเท่ากับ 71.75 หลังฝึกงานมีค่าเท่ากับ 80.35 และของนักสังคมสงเคราะห์ในระยะก่อนปฏิบัติงานมีค่าเท่ากับ 74.10 แต่หลังจากปฏิบัติงานมีค่า 79.98

ดังนั้นจึงยอมรับสมมุติฐานในข้อ 1 และข้อ 2 คือ ระดับการยึดเหนี่ยวค่านิยมทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ของนักศึกษาทางสังคมสงเคราะห์ในระยะก่อนและหลังฝึกงานมีระดับแตกต่างกัน และจะเพิ่มมากขึ้นหลังจากได้ผ่านการฝึกงาน และระดับการยึดเหนี่ยวค่านิยมทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ของนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพในระยะก่อนและหลังปฏิบัติงานแตกต่างกัน และจะเพิ่มมากขึ้นหลังจากได้ผ่านการปฏิบัติงาน

สมมุติฐานข้อที่ 3 "ผลจากการฝึกงานทำให้นักศึกษาทางสังคมสงเคราะห์มีบุคคลที่จะอ้างอิงหรือมีกลุ่มอ้างอิงเพิ่มขึ้น"

รายละเอียดในเรื่องนี้จะเห็นได้จากตารางที่ 27 ปรากฏว่าในจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 84 คน ในระยะก่อนฝึกงานจะมีนักสังคมสงเคราะห์ที่ตนยึดถือเป็นกลุ่มอ้างอิงร้อยละ 8.33 แต่หลังจากการฝึกงานแล้วจะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 57.14 ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมร้อยละ 48.71

การที่นักศึกษาจะมีนักสังคมสงเคราะห์เป็นกลุ่มอ้างอิงหรือไม่ขึ้นอยู่กับที่ได้รับประสบการณ์ตรงในการทำงานร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีปฏิสัมพันธ์ของ BaLes, Homon และ Whyte ที่ว่าเมื่อบุคคลได้เข้าร่วมกลุ่มแล้วจะเกิดปฏิสัมพันธ์กับกลุ่ม โดยการกระทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน เมื่อกิจกรรมได้ผ่านไปการปฏิสัมพันธ์ก็จะก่อให้เกิดความรู้สึกในการอ้างอิงเลียนแบบพฤติกรรมซึ่งกันและกัน ถ้าเห็นว่าการ

อ้างอิงนั้นมีค่า มีรางวัลสำหรับเขา เขาก็จะแสดงพฤติกรรมในการอ้างอิงมากยิ่งขึ้น

สำหรับคุณลักษณะของนักสังคมสงเคราะห์ที่นักศึกษาจะยึดถือเป็นกลุ่มอ้างอิงมากที่สุดทั้งในระยะก่อนฝึกงานและหลังฝึกงานแล้ว ต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ มีทักษะในการปฏิบัติงาน ดังปรากฏในตารางที่ 29 แต่หลังจากฝึกงานแล้วนักศึกษายังคงไม่มีบุคคลที่เขาจะยึดถือเป็นกลุ่มอ้างอิง เพราะนักศึกษาเห็นว่านักสังคมสงเคราะห์เหล่านั้นไม่อุทิศตนให้กับงานและประชาชนคือมีค่าคะแนนมากที่สุดเท่ากับ 39 รองลงมาคือไม่ได้ช่วยเหลือผู้มีปัญหาอย่างแท้จริง มีค่าคะแนนเท่ากับ 38 ดังปรากฏในตารางที่ 30 เกี่ยวกับการมีบุคคลที่จะยึดถือเป็นแบบอย่างหรือไม่นั้น Kinch กล่าวว่ามันขึ้นอยู่กับงานที่เขาพอใจหรือไม่พอใจกับกลุ่มนั้น ๆ หรืออาจจะขึ้นอยู่กับความสามารถของเขาเองที่จะมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ และกับกลุ่มอย่างไร ¹

จากตารางที่ 28 ในจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 84 คน ในระยะก่อนฝึกงานจะมีหน่วยงานหรือองค์การที่นักศึกษาจะยึดถือเป็นกลุ่มอ้างอิงในการปฏิบัติงานร้อยละ 20.24 แต่หลังจากฝึกงานแล้วนักศึกษามีหน่วยงานที่จะยึดถือเป็นกลุ่มอ้างอิงเพิ่มขึ้นคือร้อยละ 45.24

สาเหตุที่นักศึกษามีคเอาหน่วยงานนั้น ๆ เป็นกลุ่มอ้างอิงในระยะก่อนฝึกงาน เพราะเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานนั้น ๆ ให้ความร่วมมือซึ่งมีค่าคะแนนเท่ากับ 29 แต่หลังจากฝึกงานแล้วนักศึกษาก็เลือกเอาหน่วยงานนั้น ๆ เป็นกลุ่มอ้างอิงก็เพราะหน่วยงานนั้น ๆ ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้มีปัญหาอย่างแท้จริง ซึ่งมีค่าคะแนนเท่ากับ 64 ดังปรากฏในตารางที่ 31 แม้ว่านักศึกษามานการฝึกงานมาแล้วก็ตามนักศึกษาบางส่วนก็ไม่มีหน่วยงานหรือองค์การใดเป็นกลุ่มอ้างอิงเพราะเห็นว่าในหน่วยงานนั้น

¹ John W. Kinch, Social Psychology (San Francisco : Mc.Graw Hill Book Co., 1973), p.107.

ไม่มีประสิทธิภาพในการบริหารงานซึ่งมีค่าคะแนนเท่ากับ 69 นอกจากนั้นเห็นว่า
 หน่วยงานเหล่านั้นชอบทำงานเอาหน้าหรือเห็นแก่พรรคพวก เป็นต้น ดังปรากฏใน
 ตารางที่ 32 สำหรับนักศึกษาที่ตอบว่าอื่น ๆ มีค่าคะแนนเท่ากับ 14 เช่น ตอบว่า
 วัตถุประสงค์และเป้าหมายในการฝึกงานของตนไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และ
 เป้าหมายของหน่วยงานนั้น ๆ ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของทฤษฎี normative theory
 ของกลุ่มอ้างอิงที่ว่าบุคคลยังมีการรับรู้ว่าวัตถุประสงค์ของกลุ่มมีความสอดคล้องกับ
 วัตถุประสงค์ของตนมากเท่าไร โอกาสที่บุคคลจะอ้างอิงถึงกลุ่มนั้นก็จะมีมากขึ้น

จากข้อความที่พรรณามาแล้ว สรุปได้ว่าสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 3
 คือ ผลจากการฝึกงานทำให้นักศึกษาทางสังคมสงเคราะห์มีบุคคลที่จะอ้างอิงหรือกลุ่ม
 อ้างอิงเพิ่มขึ้น.